

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నెవ్టెంబరు నెల 20-వ తేది గురువారము నంపుటము ౧౦ } డి. 144
 ది. ౧౪ నా ము. ౧౦ వ త్సర మా, భాద్రపదమాస శుద్ధ దశమి ౧౦. } నంబి. ౧౪౪

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు పునమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహ సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజిడియన్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశీటమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోఘముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోఘముగలుగుదుఅమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

తామర తైలము

మోహిని తైలము

దంతచూర్ణము

శామర, తీట, మరద మొదలగువాటికి మంచిమందు

స్త్రీపురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.

చులములు ౪ల సీసా 1-కి అణాలు 0-12-0 మాత్రమే

చక్కని డబ్బీ 1-కి 0-2-0; డబ్బా 1-కి 1-2-0.

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినవి.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొ.లు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

(1002) సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికిని మిమ్మా కస్తూరిమాత్రలు అమృతమైనవలన మొహినిగది వదుచేసి

6 బుడ్లను వుండును. పి. త్రివివాసరావు, కర్నూలు జిల్లా కేవల దివ్యమొండు రాయలూ (నెట్టర్ ప్రావింసు

(1008) మి కస్తూరిమాత్రలను వాడుటచే చలిజ్వరము, దగ్గు మొదలగు వ్యాధులు బాగుగా కుడినవి.

తక్షణమే 6 బుడ్లను పంపుదు మారంగల్లే సీసా గొడాయి బాహుమాన్ వాల్మీ, కర్ణాటకా

సారస్వతానవం (బుద్ధిప్రసాదిన)

పిల్లలకు, తనవలకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు మంచి బలమనిచ్చు ఖావధము.

594

భాద్రకేశ్వరి కలిగించును, కలితజ్ఞుల తంతస్వరములకు సునోహరత నిచ్చును కనుపు, రోమ్యు, వర్ష, లు, మోకాళ్లు మాంసభండములు శరన్ను వీటిలో గలగల నొప్పలును కలిపారి మను. మొదడు దుప్పలనువలన గలుగు పురపు, అలస్యము, తే, వేడిమి, కండ్లుచీటి, వేహకంఘము, పిత్తునామాలు పుడదెం, కనుపులూమంటి నులెను, కలబద్ధము, ఆశ్మిలేకుండుట, శలెత్తి డము, కాంఠహీనత, గుల్మము, మూలరోగములు, ఇంకల అనేకరోగములను నివారించును. విద్యార్థులకును, వ్యాపారులకును సంతోషనంది.

6 బొప్ప సీసా 1-కి రూ. 1-0-0

ప్రాంత, నెం 881, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు. ప్రాంతము డి వీసీబహుంబుదేవు.

పాశ్చాత్య వెంటకూచల పండితులు, శ్రీ శివారావువైద్యశాల మెసూరు. (4)

మాకు స్వల్పవస్తువు లేక గొప్పవస్తువు అను వ్రత్యానమేలేదు.

సామాన్యముగా వర్తించు చిన్నమువ్వలకూడ మిక్కిలి అందముగాను,

దృఢముగాను తయారచేసి అమృతమునకు సిద్ధం నుందియన్నామును

సామంతిబిళ్ల 1/2 సవస్తురదివ

కొప్పె

మజారిలో సహా

రూ. 12-0-0

1/2 వరహాపుత్తులో తయార

1/2 సవరందిమజారిలో సహా

గును. మజారిమాత్రము

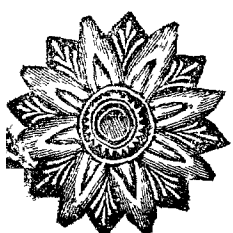
రూ. 8-0-0

రూ. 4-0-0

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు నెం, 25 చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

1842 (3)

"Agate" 2957

నెల్స్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వేనాలు

రూ. 2-0-0] [డబ్బా రూ. 15-0-0

గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

గాజు పాళీలు } " 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

కలములు } " 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

కలక్ బాక్సు } రూ. 0-10-0

(6 పెన్సులు గలది) } డబ్బా " 0-0-0

కర్తవ్యము (గ్రామాల మీద పంచాయితీయము యొక్క బడులు.

విక్టోరియా డి. పో

మిల్టాపూరు, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సీసీమా

15-9-23 వారము నుండి 21-9-23 వేది శుక్రవారము వరకు

శనివారము, ఆదివారము లందు మాట్రిని ౪౪౫ ౭-1౯

పంటలకు కరుణించు.

స్టారమి సీరియల్-విరల్ విందు

అను అద్భుత ప్రదర్శనము చూప బడును.

చార్లెస్ హచ్చిన్స్ అను ప్రఖ్యాతమహా అద్భుత చక్రవర్తి అమెరికా జేసము, అతడును సుప్రసిద్ధి చెందియున్నది. భయంకరమ, ప్రేమ, అనూహిక, సాహసము మొదలగునవి గల ప్రదర్శనము. మొదటి భాగము చూపబడును. యూనివర్సల్ విక్టర్, అందు గా మాంట్రా గ్రాఫిక్ అనేనవి కూడ ప్రదర్శించ బడును.

కోన నీమ సంవద

అరటితోటలు

కోననీమయందరిటితోటలు విస్తారము గలవు. కాని వానిని పెంచుట ఉపయోగించుట వారికంతగా తెలియదు. పెద్దపెద్ద తోటలు ఏదోవిధముగ పెంచి ఆకు కాాయ అలాజీపేట సంతకు వంతుటయే వారికి తెలియునుగాని కదితరవిషయములు వారి కంతగా తెలియవు. అరటితోటలకు ఎర్రనీలలు మిక్కిలి మంచివి. కాని మిశ్రమ రేడినీలలా గూడ వేరుకావును. తోటవేయుట కేర్పటమొనర్చు భూమి ఒకసంకల్పమునకు పూర్వము నండి నీవిధమున సవ్యమున వేరుక అధమును 8 సాముల అయినను దున్ని 8 అడుగుల లోతును అ. తే. కై. వా. మును గల గోతులను 10 అడుగుల కొకటిచొప్పున క్రవ్వ బూడిదతో పొడిమట్టిని తేల్చి 8 వంతు లాగోతుల నింపవలయును. అరటులలో వంతుల కొలదిగాకు బాగు. 2 అడుగుల మొదలు 4 అడుగుల యెత్తుకు లోతుగల మంచి బొద్దుల పీలకల వేరేతెచ్చి ఒక వారము నీడ వారబెట్టి అగోతులలో వేసి సందులేకుండ ప్రివడిసి పూడ్చి నీరు పెట్టవలెను. వేసారిన పీడిప వివరం కత్తిరించిన చెట్టు బలముగ నుండును. వారమునకు రెండు సార్లు నీరు పెట్టుటయు 2 నెలల కొకమారు మొదళ్లపట్టి తుళ్లించి తీసికొల్పిపట్టి వేళ్లవై కప్పించుటవలెను. బూడిదయు పచ్చిపేదయు శ్రేష్ఠముల యెరువు. చెన్నపురి ప్యాకీ అడు కంపెనీవారు యెరువైనను మేలే. సాము 1కి అధమును 8 సాములు బియ్యము 6 సార్లు క్రొత్తపట్టి వేయును ఆకులను కోయింపు మంచి గిలలు విడుమను. ఏ చెట్టుఆకు దానికే బలముగాక కన్నాకాల మందలి యెండాకులను చెట్టువరకైన అరటి యందలను మొదళ్లపట్టిన కుళ్లవియ్యవలెను. అరటితోటలు ఫాల్గుణవైశాఖములందు నాటుట బహు మంచిది. కనీశ్ఠములు మంచి యాలోగ్యులమగు వావారము. బంగాళాదుంపలకన్న 48 రెట్లు, గొడ్డుమొట్టెన్న 28 రెట్లు, గొడ్డుమొంపలకన్న 4 గింజలు బలమైనవై బహు ములభముగా జీర్ణమగును. వేసిన సంకల్పము ఫలితమునకు వచ్చును. దీని అర్చి భాగములను ఉపయోగకరములే. కోననీమలో లక్ష్మీపురులు గలరు. దావభర్తములకు ముందంజవేయు యుండుటలు గలరు. విజ్ఞానసంతతితో నూడుకొనిన విద్యాధితులు గలరు. పిరందరు తలచుకొన్నచో నోక పరికామికాలమును నెల కొల్పవచ్చును. అరటిమండలండి మనోహరమగు వెలిగారము చేయవచ్చును. అరటికాయల నెండెట్టి వైచెక్కునతీసి పిండిగాజేసి ఒకవిధమున పిండిగా జేయుదురు అరటిదల రకుము శల్లరంగువేయుట తుపయోగించును. రంగుపోక. దిప్పలకల చె 1 కి పాను వారకచ్చును. ఆవారచే కస్త్రములను, చాపలను, తివాసులను జేయవచ్చును. వార టన్ను 1 కి రు 875 లు మొదలు రు 525 లు ధరగల్గి యున్నది. వార ములభముగా దీయుటకు రు 1 లు మొదలు రు 5 లు ధరగల్గిన యంత్రములు సిద్ధముగా నున్నవి. వారకు ప్రత్యేకము ఒకజాతి అరటి బహు మందిదిగలదు. ఎర్రము 1 కి సుమారు వేయిబోడెం పట్టును. బోడె 1 కి కనీసము ఒక రూపాయ చొప్పున కచ్చినను సంకల్ప రమునకు యోగకరము 1 కి వేయిరూపాయల ఫలితము రాగలదు. ఆయుర్వేదమునందు అరటి బహువిధముల నుపయోగించబడినది. అరటితోటల విషయములో కోననీమవాసుల నూతన కథ ద్రోక్కవలయును వారదీము యంత్రములు సంపాదించి తిగులాభము పొందవలెను. ఒక్కొక్కలాభావేక్షకులుమాత్రమే గాక జేకాభిమానులై ఇట్టిదరిశ్రమలను వృద్ధిజేయుచును గా! కోననీమయందు కరివిగా అరటితోటలు కాస్తోక్తముగా పెంచి దానికి తగు పరిశ్రమలయములను తెలుపి పరిజేసినచో, ఆంధ్రజేతమునకు బహుమతి చేసినవారగుదురు వీనిని బాగుగా వాడాలించి కార్యరూపములో పెట్టుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

పోతావ్రగడ నరసింహం.

నత్య వత్స పాఖ్యానము

ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఇయ్యది ఫర్వపురమాహాత్మ్య కథను ఆధారముగాగొని వ్రాయబడిన క్రొత్తకావ్యము లలితమగువైలి. ధారాళమగు కవిత్వధార. పండితులు మెచ్చుకొన్నది. ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

పంచదార పరిశ్రమవిచారణసంఘము

పంచదార పరిశ్రమవిచారణ సంఘమువారి సలహాలను గూర్చి యొకనివేదిక నొసంగుచున్న వ్యవసాయకాఖ్యా దైర్ఘ్యర గారిని, పరికామికాఖ్యాదైర్ఘ్యరగారిని ప్రభుత్వమువారు గౌరవి. వారి నివేదికలు చేరినవి.

2. చెరువువ్యవసాయ స్థానము సభిర్వర్ధిచేయు నిమిత్తము యిది వరకే తేది 18 నె. సె. 20 వ రు 1922, ఈ క్షేత్రపు యి య్య బ డె ను, మ న్య క్ర జే క ములందు చెరువు వ్యవసాయమునకు అనుకూల మగుస్థలములను కనిపెట్టి అచ్చట పంచదారపరిశ్రమకు కాల్షానాలు స్థాపించుటకు వీలగునో లేదో చూచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసందర్భమున గోదావరిజిల్లాలోని రామవంధ్రపురం తాలూకాయందు, గంజా వికాఖపట్నం జిల్లాముందును ప్రత్యేకపుకడ్డ గలిగియుండవలె నని ప్రభుత్వమువారు ద్వేషించుచున్నార. ఈ స్థలముల యందు చెరువు వ్యవసాయ మభి వృద్ధి చేయుటకు ప్రచారము చేయవలెనో, లేక యితరవిధము లేవిగనో వ్యవసాయకాఖ్యాధికారిగారిని దెలియజేయుచు గోరెదము. రామవంధ్రపురము తాలూకాలో పదునెక్కువమను బాధలేమ కాని, దీనివలన నుండి మార్పిరకు నీటినిరసగా యుండును. ఇందువిషయమై సదుపాయకరమగు మార్పులేమైన జేయుటకు వీలగునో లేదో పల్లి కు వరున్న కా ఖ వారు తెలియు జేయవలెను. అచ్చట స్థానిక వర్తనీకుల ననుసరించి కొత్తకడము చెరువులేమైన పండించుటకు వీలగునెదల, 'గవర్నమెంటు నుగరుకెను ఎన్సైన్సు' గారిని తెలియజేయుచు గోరెదము.

3. పంచదార పరిశ్రమసంఘమువారు చేసిన సలహాలో చెరువుజరిగోకక స్థానముల వేర్పాటుచేయుటను గూర్చి విచారణ పూర్తిజేసి, మదరాసు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములను తెలియజేయుచు ఇ డియా ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. గంజాములోను, దక్షిణ కనరాలోను, సర్కిలా ఫారములు ప్రస్తుత మనకనరచుని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. చెరువు వ్యవసాయమును గూర్చి గల గు స మ న్య ల ను విచారించుటకై ఆకావల్లిగడ్డ నోకస్థాన మేర్పాటుచేయు సలహానూర్పు యాలోచించుచున్నార. చిత్తూరుపట్టి మధ్య స్థలమునందు లావుగలను పెద్దచెరువును పండించుట కొకస్థానమును నిర్మించుటను గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువద్దనుండి జర్రాబు వచ్చువరకు, చచ్చజేయు.

సామర్లకోటలోను పాటూరులోను తరీఫరంబలోను వ్యవసాయస్థానములందు గూడ స్వల్పముగ చెరువుని జేయుచుండవలె నని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. ఆ పని జరుగునీని వ్యవసాయకాఖ్యాదైర్ఘ్యర గారు తెలియజేయవలెను.

4. వ్యవసాయమునందు నూతన పద్ధతులనుగూర్చి వ్యవసాయకాఖ్యావారు తగినంత ప్రయత్నములు జేయుచున్నారు గనుక, ఈసంఘమువారు 15 వ ప్రకరణమునందు జేసిన సలహాలను గూర్చి యెట్టియు తరువులును అనవరము లేనని ప్రభుత్వమువారు తలంచెదరు.

5. సంఘమువారు 16 వ ప్రకరణమున 'యిక్ర' విధములు గల పంచదారను తీయుట, ను గూర్చి, గొట్టములు లేకుండుట తాటిబెల్లము పరిశ్రమకు అటంకము గలిగించుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. కొద్ది రిబెల్లము పరిశ్రమ సభిర్వర్ధిచేయుటకు సంపూర్ణములగు పరిశ్రమలు జరిగిననని వారికి నమ్మకము లేదు ఇటువంటి పరిస్థితులలో యాదేశములకు దిగజాతి యగుచున్న పంచదారపై పన్ను ఎత్తుకు చేయబడిన సమయమున కొబ్బరిబెల్లములో నూడి పంచదార తియారచేయుటకు తగినప్రయత్నములు చేయవలెను. కాని యీ పరిశ్రమ చాల లాభకరము గల సుండునని నిర్ధారణ జేయువరకు ప్రత్యేకవ్యవస్థించుటకు పురస్కరించుకొనదు. కనుక, వ్యవసాయ కాఖ్యాధికారిగారు, గవర్నమెంటు వ్యవసాయ రిసాయనకాస్త్రజ్ఞులనుగావడ, పరిశ్రమ కాఖ్యాధికారిగాను కలసి, కొబ్బరి బెల్లమునందుగల వ్యవహారిక సదుపాయములను గూర్చియు, అందునుండి పంచదార తీయుటకు వ్యయమును గూర్చియు, ఒకనివేదికను పంపవలెను.

6. 15 వ ప్రకరణములో వలె 18 వ ప్రకరణమునందు సలహాలగుడ ఉత్తరువుల నవ సర మని ప్రభుత్వము వారు తలంచెదరు. వ్యవసాయకాఖ్యావారు నూతనకొలిమిలను స్థాపించుటకు చేయబడిన ప్రయత్నము లన్నియు జేయుచున్నారు. అందుగూర్చి యిప్పటివరకు జరిగిన యభివృద్ధిని వ్యవసాయకాఖ్యావారు యికముండు ప్రయత్నము నివేదికలో దెలియబరచెదరు. (ప్రభుత్వప్రకటనము)

నోటీసు

మెసర్స్. వి. కె. వాడర్, సి. ఎరాసమేసన్, ఏ. కానీ పతి మొదలగు ముగ్గురును మా కేరలాసోపు ఇన్.స్టిట్యూటు కరవున 1-7-28 తేది మొదలుకొని (ట్రావెలింగు ఏజెంటుగాను సెల్సుమెన్ గాను పనిచేయుటలేదని ఇందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము.

Kerala Soap Institute, Calicut.

తెండరు నోటీసు

1388 ఫసలికి ఆనగా (1-7-28-80-6-24) సంకల్పమునకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రతిపాదనని వేరువేరుగా నీయజేసిన తెండరును పంపుకొనవలెను. (ప్రతి తెండరుతోను రు. 100 వ నడుగా పంపుకొనవలెను. తెండరులు పూర్తి అయిన తక్షణమే జయమొందినవారి గుంపకారము మొత్తము వాసుచేయబడును. (ప్రతి తెండరు కవరువై ఎంబి నిమిత్తము తెండరుకు పంపునది వివరముగా తెలుపవలెను. తెండరులు ఈనెల 25 వ తేదీలోగా మాకు చేకూర్చు పంపుకొనవలెను. ఆ తేదీకి తరువాత పంపిన తెండరులుకాని, లేక గుంపకారము మొత్తము పంపని తెండరులుకాని అంగీకరించబడవు. జయ మొందిన తెండరుదారుడు అగ్గరూపాయస్థాపు కాగితమునైన వాసియియ్యవలెను.

కావలసిన సామానులు

- (1) అయ్యవేముటకును, (వాసుటకును తగిన కాగితములు 10000 పానులు.
 - (2) 50 వాషింగ్ టన్ దీపములు.
 - (3) 5 మొదలుకొని 8 టన్నులవరకు గాల్యనైజము ముదతలముల ప్లీటు మొదలగునవి సరఫరాచేయవలెను. తెండరు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపవలెను.
- Station Madanapalle 11-9-23. The Manager, T. T. S. Camp Madanapalle.

బాలభారతి నినిమా,

శ్రీమయిలవరంహాలు, బెజవాడ.

- 1. గోవర్ధనగిరి
17 వ సెప్టెంబరు మొదలు 24 వ తేది వరకు
 - 2. శ్రీకృష్ణలీలు
సెప్టెంబరు 25 వ మొ. 2 వ అక్టోబరు వరకు
 - 3. శ్రీకృష్ణజననం
అక్టోబరు 3 వ మొదలు 10 వ తేది వరకు
 - 4. కంసవధ
11వ తేది మొదలు 18వ తేది వరకు.
- 941 ఎ. జి. మొదలియూరు మేనేజరు,

మార్కండేయ

చక్కని ఆటంకముల కొత్తవాటకము అణా 12. చక్కని వాటలు!! మిగులభక్తిరసపూరితము. రంగస్థలముల కత్తం తానుకూలము. ఈశ్వరధ్యానము :—మృత్యువును జయించిన దివ్యచరితుడగు మార్కండేయుని చరిత్ర. రంగస్థలముల కనువశుభట్ల మూడు గంటల కాలములో ప్రదర్శించు వీలగునట్లు వ్రాయబడినది. ఇట్టి భక్తిరసపూరితమగు నాటకమును ప్రతివారును చదివి యూహించుతురు గాక. మా చందాదారులకు అణా 8 లకే పంపబడును గ్రంథకర్త :—పింగళి వేంకటనరసయ్య 'సు నరస్వతీగ్రంథమండలి రాజమండ్రి.

దివాన్ బహదూర్ దు|| శేషగిరి రావు పంతులు గారి సన్మానసభ

ఈ నెల 17 వ తేదీన కాకినాడ పురమునందు, గోదావరి జిల్లా బోర్డుకు పశువు అనువోగియార్థముగా రమారమి 6 వర్సలము అతిథిగానున్నందున, అశేష జనాభాపాత్రనీయముగను, అత్యంత పుణ్యతతో పరిపాలించుటచేత, యీ యిల్లాలోని సమస్తవర్గముల వాచను సోగింపుముగ చేరి శ్రీపంతులుగారిని సన్మానించిరి. ఈ సన్మానమునందలి మదరాసు ప్రభుత్వశాఖపక్షములకు మహాశాస్త్రి అనగయల్, సి. కె. రామస్వామి అయ్యర్, సి. వి. ఇ. గారవ్యవహరించినది, శ్రీరామశాస్త్రి అయ్యర్ గారు మదరాసు మొయిలలో ఉదయ 10½ గంటలకు పావర్లకోట స్టేషను దిగివెళ్ళినట్లు పావర్లములో శ్రీయుత దామోదర కృష్ణమూర్తి, గంటి వెంకటరావు, వింజమూరి రామమూర్తి, అంకి అప్పారావు, గోలి కొండయ్య, విష్ణుస్వామి శ్రీరాజుగార్లు మున్నగు ప్రతినిధులు శ్రీ అయ్యర్ గారిని మాలాలంకరము గావించి, మోటారుపై కాకినాడకు తీసికొనివచ్చిరి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మహారు 5000 ప్రజలకు ఆహ్వానము గావించబడినది. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జిల్లా బోర్డు ఆఫీసులో శ్రీ శేషగిరి రావు పంతులుగారి నిలకెత్తున తీయబడిన చిత్రపట మొకటి ఉంచబడినది. 5 గంటలకు ఘానుటకు పేటలో నుండి శ్రీమల్లాది సర్వలింగం శాస్త్రిగారు గారి భర్త్యులతోపాటు అవరణలో ప్రభుత్వమున ఆహ్వానము చేసినందున, ఆసంతోషము రాతి 7-8 నిమిషములవరకు బహిరంగ సభయందు ఆత్యంతవైభవముగ జరుపబడినది. శాటిసభ సభ్యులకు మొదటగా గల జిల్లాలోని ఉద్యోగియులెల్లరును, అనుభాగ్యక రియతులును, కలుపుకు జమించారులును, వీరు వారి సేవ సర్వకర్మములవారును, సర్వరాజకీయకర్మములవారును కలసి సుమారు 10 వేలమంది సభకు వచ్చుచేసియుండిరి. సభ ప్రారంభించిన తోడనే దివాన్ బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యవారాని జమూర్తి వాయుగారు మండలవాసుల తరపున ఆంగ్లమును వింజమూరి రామమూర్తిగారు ఆంధ్రమును సుస్వాగతములను జదిపి ఆంధ్రములను శ్రీశ్రీనిరాజీ వాచే నామమున బంగారుపత్రమునందు శ్రీవారికి సమర్పించియుండిరి. విష్ణుట శ్రీశేషగిరిరావు పంతులుగారు సమాధానమునుచు, ఇంకను ప్రజాసేవచేసి తమ భవ్యజీవనమునుగూడ సార్వమొదలకట్టు భవంతుని ప్రార్థించుచు విరమించిరి. తదనాత శ్రీపంతులుగారి ప్రబాసేవగూర్చి అభినందించుచు మహావిశాలశాలిశారా అయ్యారావు, కాకిభట్టసుబ్బయ్యశాస్త్రిగార్లు జగయ్య అచే పర్యరక్షములు చేయబడినది. తరువాత వారి అభ్యర్థనలకు శ్రీ శ్రీరామస్వామి అయ్యర్ గారు, శ్రీపంతులుగారియెడల ఈమండలవాసులకు గల గౌరవాభిమానముల కబ్బురములను, తాము రహితే తెలిసికొన్న వానికంటె స్వయముగ జూచినవెనుక అభ్యర్థనములనున్నదనియు ఈ జిల్లాలో శ్రీపంతులుగారికి గల పాతబడి అనుమానమునీయు, శ్రీపంతులుగారి సుమిత్రయ్యమ్మ తే ఈ జిల్లాప్రజల వాక్కించబడినవారియొక్క మున్నగుసాంఘిక కరణులకు అభిప్రాయములను తెలియబరచి విమించిరి. విష్ణుట పెద్ద యూరేంఫంటున్నవారి శ్రీవార్లయొక్క జీవితధర్మముతో రాత్రి 9 గంటలకు సభకు చేరిరి. (జగదీశ్వర)

సన్మాన వక్రము

ఘనాశయా

1. స్వచ్ఛానందసంధాయక మహాముల భర్తబుద్ధితో నిష్కలముగా రామోద్విత శేషసేవ గూర్చి యభినందించుటకు ఇరుగుదూరును పావనమగు గంటి యాత్రములో మాకు పాల్గొని భాగ్య ముప్పిందులకు మేముగిరి మహా విశాసందభరితులమై మీ యువారకుణముల స్మరింప విశేషించి గోరుచున్నాము.

మహాశయా!

2. మీరు బాల్యమునందేయక బరలసాతములకై పాటు పడుచున్నవారలు తాము వివిధములకు సున్నతాధికారుల బ్రహ్మచారి సేవతో నొప్పించి కార్యములయొక్క స్థితిని బరికించుటకై తమ రెట్టియభ్యాసముతో శాయశాక్యముల జూపిరియు బోధనచేయుదు. మతీయ భక్తియుగమునకై మీ రెట్టిపంతులలేక స్వేచ్ఛగా మీభావములను తెల్లపించుట మీరు గల భర్తాభిరతిని తెలియజేయుచున్నది. మీయభిమానము, దయాభారతములకు పటములు, నెటింగినవారు మిమ్ములైక సమానిగా కలచిరనుటలో వింత యేమియులేదు.

3. మీ కంటికి కార్యములను దాని లెక్కనే నాక త్రిజలకు యుక్తకాలములో మేలు సమకూర్చుటకు మామృతి సంవత్సరములు మీరు చేసికొన్న సేవలను నీ గోదావరితీరముల మనకసాఖ్యముల కాలవల మైదదు తెలుపుట కెట్టి సంది యము లేదు.

4. తమకు మ|| రా|| శ్రీ వీరికాపురము రాజావారి కలా కాలకు కార్యకర్తలై యానందపత్నీయులత్యంత విశ్వాసముతో గలకాలాభివృద్ధికై చేసినకార్యములు ప్రశస్తియుగా గానించుచున్నది. విద్యార్థులు యోగ్యమగు వసతికూడలేక యిల్లాడుచున్న సమయమున వారిశ్రమ తొలగింపకై చక్కని నివాసయోగ్యమగు భవనమును, భోజనకాలము గట్టింది విద్యార్థులకుండవలయునని బాగులైతిరి.

5. 8 వర్సలములు కాకినాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగానుండి తాము చేసిన పురజనోపయోగకరములకు కార్యములన్నియు గలవు. 1908 వ|| 11 వ|| నిర్ణయమున కలకావ్యాధి ప్రబలి (నవంబరు) వీడియెదున్నప్పుడు జనము రాగముమీద దామోదర సాహాయ్యమును దిలకించిన సమయోద్వేగములను నిట్టికార్యములందు మిమ్ముకురింపగలము నని యూహించిరిగింది యుండిరి. మతీయ గాకినాడ పురపాలకసంఘమున కందరు కార్యములనుకేక కమిషనుచున్నపుడు తదపాలనములో నిట్టికమిషను దొరికింది యాపట్టణమునకు వచ్చి తెచ్చుటయొక బ్రహ్మచారియొక్క పెద్దల అతడు గల యోద్వేగములందలకు సాఖ్యమును సమకూర్చుటయొక సంఘంధుల సమకూర్చుటగా జరుగుట కనుగుణ్యము పురపాలకసంఘము కలకావ్యాధియును నిర్మించుట కిట్టినిచ్చినది. నిజముగా మీయొక్క కార్యకూరిత్యమే యాదివ్యధను నిర్మాయమున మొదటిపుకాది యని చెప్పుచున్నాము. ఈ పురపాలనాకాలమున కామోదర వీరలకు స్వయముగా సాహాయ్యమొసర్చి వారివందఃములకు బాగులైయుండిరి దయామయా!

6. మీరు గో - నరేమ దల స్థానికప్రభుత్వ సంఘములో 25 వర్సలములనుండి యొప్పుతోడను, ప్రేమతోడను మరల కార్యముల నెఱవేర్చుచుండిరి. 1917 న|| 11 వ|| కమిషను మొట్టమొదటి యధికారకేకాధ్యక్షులై యాయాముల్యరములు ప్రజల కష్టముల దీర్చి స్థానికప్రభుత్వమును నిర్మించుటయందు నిష్పీకరించిరి. ఈ కాలమునా బట్టణమునక, గ్రామమునక, తల్లియనక, వానయనక, (తెలియనక) స్వయముగా నేరి యాయాధ్యక్షములయందే ప్రజలకు గలకలమున్న వాధల (X) హిందీ వెంటనే వానిని దొరికించి వారికి సాఖ్యమును సమకూర్చుటకే దురదృష్టముండెను. ప్రజలందరి తెలివారముల రాగములు కలవాడుగా నున్నాలో మేము నేరుక దెలుప నకు సము లేదు.

7. ఉదయ గోదావరి ప్రవక్త సమయమున రాజుపాపం ప్రభుత్వమునకు వచ్చిన తీర్థయాత్రలకు రెట్టియిబ్బంది కలకలండుములకే చేయబడిన యొక్కములలో పెట్టె సమకూర్చుములు తమ పాలనాప్రణయముచే కలిగినవియే. గొట్టికొండ, ఎల్లెగలయ్య, నడిగడ్డ, మొదలగు నేలలు అప్పొంగి మార్గముల నిలుపుకడ నీయక వాధించుచుండిరి. అట్టితావుల వంతెనను నిర్మించి బిర్యాణసాగర్మములను కలిగింపియుండిరి. కర్నూలుగారు గ్రామములలోనుండి వెలుకలికన్న మార్గములొంకినీండి చృజన సంధించుటకు వాధములను గాంచి పెట్టెతావులకే కర్నూలుటలు వేయించి యుండిరి. వారి భాధలు తొలగించి పెట్టెములలే? మీరీకుండుమున జనోపయోగము నిమిత్తమైన కార్యకర్తలరణ ప్రజలపై మీకుల యానందమును వెల్లడిచేయుచున్నది.

8. జిల్లా సర్వేయిగల నాయకులు గారు స్థాపించిన ధ్యమునకు ప్రధానధ్యక్షులై చేసిన కార్యములు అధ్యక్షులకే కాదువారికి సమితిపంతులము గూర్చుచున్నది. జగన్నాథ పురమున వెలకొలవబడిన ధ్యములలో దినమునకు సందల కొలది వీరిలు సుఖముగా భుజించుటకే కడు విశాలముగ సుతము, చక్కనికాతి, నెలకలకు లిగి విద్యార్థులకునకు నెలకలకు నెలకలకు పాతకాల జోనకనవి తమ ధన్యార్త్యముల యొక్క లాభమున వేయినోళ్ళ బాటుచున్నది.

9. జిల్లాసర్వేయిగారు ప్రజాక్షేమమును గూర్చి ముట్టడించుచున్న నిష్ఠానుగా మీయూహల వెల్లడించుచుండిరి. తమకు దొరికినవలయు నెట్లగునొంతును కలిగినను దేక్షేయమునకు సుబంధించిన విషయములను జగ్గించునపుడు మీరు చూపిన ధైర్యము ప్రశంసాపాత్రముగా నున్నది. అనగా రాజసాతమును, బ్రహ్మసాతమునుగూడ మీకుసమకల

పోరు నెంటుజూరి గెజెటు

మంగళవారము సెప్టెంబరు 18

జిల్లా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్

దేవలపు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ అను రావు బహదూర్ కె. శాశ్వతరావు పంతులుగారి స్థాపనకు ఆన్. ఎ. వ్రావరి వి. సి. యన్ గారు అతడు క్రైమింగ నియమించబడిరి. యం. ఇ. శాశ్వతరావు పంతులు పుత్రులైన శ్రీమతింగ నియమించబడిరి.

న్యాయశాఖ

యల్. హెచ్. యం. అప్పలగారు డెల్టారి రెండవ రోజు తిమ్మలూరు జిల్లాలోని మోడెంటంగ నియమించబడిరి. అద్దకి వెంకట్రామయ్యగారు నెల్లూరు సబ్ కౌర్టు జడ్జిగ నియమించబడిరి.

బల్లారిజిల్లాలోని మోడెంటంగ జనాబులుల్లా హుసేను సాహెబు బహదూర్ గారు బెంచుజిల్లాలోని నియమించబడిరి.

గోదావరి జిల్లా ప్రావేమరె డిప్యూటీ జిల్లా సీనియర్ గావీ శాధ వివరగానికి మూడవరంగతి మాజిస్ట్రేటు అధికారము లిచ్చబడినది.

అభివృద్ధికాఖ

బమ్మలమడుగు వాస్తవ్యులను తీడన మిషను శుభేంద్ర రెండవ హెచ్. డబ్ల్యు. వైట్ గారు శాశ్వతరేఖ సానె టీల బావరి అసిస్టెటు రిజిస్ట్రార్ గా నియమించబడిరి.

స్థాకవ్యవహారశాఖ

యం. గణపతిరావుగారు ఆసంతోషము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అధికారిగ నియమించబడిరి.

మండ్రెగి రుద్రప్పగారు డెల్టారి జిల్లాలోని కర్మముగ ఎచ్చికోబడిరి.

జిల్లారి సాహమూర్తి పంతులుగారు చికాళిలోని మినిసి కల సభ్యులముగ ఎచ్చికోబడిరి.

విద్యా శాఖ

ఎ. కామేశ్వరరావు, కె. కృష్ణమూర్తి, ఎ. బాలకృష్ణ పిల్లగార్లు చెన్నపురి లాకాలేజియందు అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరులగా తాత్కాలికముగ నియమించబడిరి.

ఇతర ప్రకటన

డి. రాజురెడ్డిగారు చెన్నపురి అశిషనలు ఇరు కంటా క్కు అధికారిగ నియమించబడిరి.

యం. వెంకటరావు శాశ్వతగారు చికాళిలోని మేజి కల పాతకాలయందు యం. గణపతిరావుగారి స్థాపనకు నియమించబడిరి.

కాని, యొకదానియందు బతుకాతమును, వేరొకదానియందు వేరొక కమిషను లేదని మీ రొసర్చిన కార్యములచే వ్యక్తికరించి యుండిరి. ఇటుల నెన్నియోధునకర్మముల వినిర్వలస్వభావముతో బలబల పోవడము గాని దూషణములను గాని సరకు చేయక, భీరస్వభావముతో మీ రొసర్చియుండిరి. వానినన్నిటిని గ్రహముగ దెలుపగలగినవచ్చినచో కొడికాలము చాలదు. కావున నిరణికో విరమించుచున్నాము.

10. తమకు జాతి, మత, వైషమ్యము లేమియు లేవు. దీర్ఘభావములను లేవు. భగవంతుడు మీ కోసంగిన సర్వ సమకృష్టులైన శాధానముగా దీక్షించి కర్మకాలకర్మాకర్మములను ప్రజాక్షేమమునకై మీరుపాటుపడియుండిరి. ఇట్టి మీయట్టి భువార్యములను శారవించుటకు సర్వకర్మములను, సమస్తకర్మములను, నేకీకరించుచు యీ మహాత్మ్యమును మృత్యుప్రాప్త్యముగా జరుపుచున్నారని తాము భావించి గోరుచున్నాము. మీయట్టిపద్ధతులను నేకీకరించుచు ప్రజాక్షేమమునకై పాటుపడినచో సచిత్రములలోనే మనమీయోధుల సాఖ్యములకు పాటల విధులకు సందికలై లేదు.

11. కరణాధిపతి, కర్మకర్తలకు సర్వసాక్షియగు భగవంతుడు మీ శాయశాక్యవ్యక్త్యముల నొసంగి ప్రాయము ముందుగూడ మీ కర్మకర్తలములతో బ్రహ్మక్షేమమునకు సమాపామసమకలకు విశ్వులను సకలకర్మముల నొసంగు గాత ము మృత్యుప్రాప్త్యముగా ప్రార్థించుచు నిమించుచున్నాము.

భవచ్ఛేయోభిలాషులు,

డి|| బ|| కె. నూర్యనారాయణ మూర్తిసాయుడు రావుసాహెబు డి. సుబ్రహ్మణ్యం పంతులు

గంగురాయి,

అవసర మహాసభ

కెన్యా నిర్ణయము

ఫిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:— ఈరోజు ఉదయము మిగిలి యున్న కార్యక్రమములను పూర్తిచేయుటకు అవసరమహాసభ 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. ఈసభ మామూలుకన్న యెక్కువ రోజులు జరుగుటచేత చాలమంది ప్రతినిధు లవ్వడే వెల్లిపొయిరి. సభ్యులు కొలది మాత్రమే మిగిలియుండిరి. సంకల్ప, కుద్ధి ఉద్యమముల గూర్చి సభాపితామహులను హిందూమతాదులను సంబంధములను గూర్చి చేయబడిన ప్రతిపత్తిని అంగీకరించుటయు, కెన్యా తీర్మానమును, కాకతూర్తి తీర్మానమును తీర్మానమును కార్యక్రమము వంటి మిగిలియుండినవి.

పురపాలకమండలి తీర్మానము

ఫిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:— సేమ కాలగెనుండు కెన్యా నిర్ణయమును సాక్షి బృందమునకు పురపాలకమండలి తీర్మానమును విషయనిర్ణయ సంఘము అంగీకరించుటకు తమ తీర్మానమును సూచించిరి. స్వరాజ్యనిర్వహణను సూచియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధము లేకుండ ఆదర్శమును బొందుటకు కాలగెను పని చేయుటను గూర్చియు ఆ తీర్మానమును ప్రతిపత్తిచేసెను. కెన్యా భారత ప్రతినిధులు జరి విషయమును తెల్పి, ప్రత్యేకముగ బనిచేయుటను బలపరిచిరి. సంబంధము లేకుండ ప్రత్యేకముగ పనిచేయుటయే భారతదేశమునకు యుక్తమార్గమనియు, అట్టి యాదర్శము నిపుడు ప్రకటించిన యెడల ప్రపంచములో మంచిపేరు బడచునట్లుననియు తాండక గారు ప్రోత్సహించిరి.

మహామృదాలి

గాలి తీర్మానమునై ప్రసంగించుచు, ఇప్పుడున్న భేద భావము లక్ష్యమును చేసెను, స్వాతంత్ర్యమును లాభింపజేయు నిర్ణయముగ తేలవలయునని యిట్టి తీర్మానమును గావించుట వశీకరముగ గానించుచున్నదని చెప్పిరి. అందరును తమతమ వ్యాఖ్యలలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యభావమును సూచించిరి, అంతకేమునవచ్చినపుడు దానిని మార్గదర్శకముగా తీసుకొనినారు. అందరును గలసి యేకభావముతో నన్నటుల చెలియ జేయునటయును, ప్రభుత్వము లొంగుకొన్న యెడల అప్పుడు చేరై ఆదర్శమును బొందుటయు ప్రకటించ వలయును. కెన్యా నిర్ణయము ఫలితముగ వారు ద్వితీయ ప్రతిపత్తియులో పరాధీనమును ప్రోద్బలి, కెన్యా భారతీయులకు వారి హక్కులను స్థిరము చేయుటలో కార్యనిర్వాహణను సహాయము జేయవలెనని నిర్ణయము గాదు చెప్పి సభ సమావేశము వారు బలపరిచిరి. మహామృదాలి గా రిట్టి భావముతో కట్టు దలతోనుండుట కల్గిన, తాండక గారి తీర్మానమునకు 264 గురు అనుకూలముగను 267 మంది ప్రతిపత్తిచేయుటకును అందరి ఓడిపోయి నిర్ణయముగా రి ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడినది. ప్రతిపత్తిచేయుటకునైనా తేలికైన సభ నిర్ణయమును యెక్కువ చర్చ లేకుండనే త్రోసివేయుటకును. అన్ని విధములను కట్టుటలతో ప్రోత్సహించి స్వరాజ్యసంపాదనకు యని అందరును అంగీకరించుట చేత యాభిప్రాయతీర్మానములు నిలువలేదు. కాకతూర్తి తీర్మానములకును అన్ని విధములను తీర్మానములకును అంగీకరింపబడినది. కాంగ్రెసును హిందూమతాదులను తగాదాల విచారణ సంఘము తుదకు బదిలీ తీర్మానములను చర్చించుచున్నది. కేబిలో సభ ముగియగలను.

హిందూమతాదుల వివాదములు

ఫిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:— హిందూమతాదుల వివాదముల విచారణసంఘము చాలవివాదము, చర్చ జరిపిపీడిత తుదకు సంకల్ప, కుద్ధి ఉద్యమముల గూర్చి యేకాభిప్రాయముతో సభాపితామహులను తీర్మానించెను. నిధి మరణముల రిజిస్టరు మరణములను, బాధితుల బాధిచారు, శ్రీయుక్తయోగ్యులు, వ్యక్తులయోగ్యులు, ఆస్తియుక్తయోగ్యులు, మరణ సంఘములయోగ్యులు గౌరవమునకు భంగమునకు పాపమున ప్రకటించవలెననియు, యెక్కువవిధము జరిగినపుడు సాధించుకొనుటకు సరే, ఆ సేరస్తు నిరక్షమయి, మరణముగల్గి యిరుల మరణముల గౌరవ విషయాలను అసలపలయును తోరబడిన, విచారణ సంఘము చర్చించునపుడు వెంటనే కుద్ధి కార్యములను యిరులముల బాధను కట్టిబెట్టుట కట్టమని భావించిరి. అందులకై బాయిటుమిట్టి యొకటి

నియోగించుట, యొక్కడైతే కుద్ధి కార్యము జరిగినో జరుగుచున్నదో అచ్చటికి వెళ్లి, అన్యమత స్థిరమునకు యెట్టి మరణములను కార్యముల జరుగుచున్నదో విచారించి, తప్ప జేయువారలను మందలించుచు, ఇతరుల యిట్టి అన్యములు జరుగకుండ జేయుట కట్టి యుపాయముల దెల్పవలె నూచించుచు వొక నివేదికమును డిసెంబరు మాసారంభమునకు పూర్వము బంపవలయునని నూచింపబడినది. సంకల్ప విషయము మహామృదాలి యలకు వివరముల గాక హిందూమతాదుల హిందూ సభ్యులు హామీనిచ్చిరి. జిల్లా కాలగెను కమిటీలకింద, అన్ని చర్యలవారును జేరిన రక్షణసంఘమును నియమించి, వారు కాంతిరక్షణ జేయవలెననియు తీర్మానమును నిర్ణయించి, వారు కాంతిరక్షణ జేయవలెననియు నూచించుచున్నది. కిలాఫతు కాంతి సైనికులను యారక్షణ సంఘముతో కలిపివేసెనని మహామృదాలి గారు చెప్పిరి. సంకల్ప ఉద్యమము మహామృదాలి యల కట్టిపెట్టెను. సంకల్పమును ద్వైతముతో పోపుటకునకు కుద్ధి కాలగెను రి తు సంఘములు యేర్పడి కాంతిరక్షణముల జేయువారలను జరుగుచుండ వలెనని హిందూమతాదుల యభిప్రాయమును చూపుట చేలియు చున్నది. ఈ అభిప్రాయమును మహామృదాలి సభ్యుల అంగీకరించి యుట నన్నది. ఏమతముగాని ఉపకారము లొసంగి వత్సవ్య పటివర్తకు జూపి, వ్యాసముల వ్రాసి యాఉత్సవమును కత్తి మంత్రము జేయవలెనని కమిటీవారు దలచిరి. ఈసూచనలను భృత వరచుటకు కాలగెను కొంతసేపటికి సమావేశమగును.

అంశ్య సమావేశము

ఫిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:— భారతదేశము మహాసభ అవసర సభ, మహామతాదుల యొక్క మతాదుల చర్చలపై కేబిలో ముగిసెను. గుడవు హిందూమతాదుల వివాద విచారణ సంఘము సంకల్ప కుద్ధి ఉద్యమములగూర్చి వివరపరిచిన మహామతాదుల అంగీకరింపబడినది. కాలగెను అభిప్రాయము, ఉద్యమ మునకును, కాలగెను అభిప్రాయము భంగ ముపాదించునట్లు రెండు క్యూపి ప్రతిపత్తిచేయుట తప్పిరముగ పరిష్కార మయ్యెనని యును, కాబట్టి, మత సమ్మేళనము పునఃప్రతిపత్తిచేయుటకు పండిత మార్గవ్యాధు, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అయిదుగురు సంతకములు చేసిరి. కాని మాలానా అయిదుగురు యామై త్రి కాలగెనులో మాత్రము స్థాపిత మయ్యెనని చెప్పిరి. వివిధ పక్షములకు గల మైత్రి పోయి భేదములు ప్రారంభమగు పరిపాధ యా మందరమును విడిచి పోయివేసిన జరుగును. సంఘము అభిప్రాయముల స్వభావము దృఢముగ నున్నది అయిన ననుష్ఠానమునుబట్టి కాంతిరక్షణములను ఆయన కష్టములేను. కాంతిరక్షణములు గలగలకండ ఆపుటయే వారలభ్యర్థము అలెదులు, పండితులు, యిరర రాజకీయ మతవాదులు గలసి, వ్యక్తిగాని, సాత్తుగాని, మతాధారాల యనులగాని యెదుర్కొనుట సాధించు ప్రకటించుటకు సిద్ధము గనున్నది చెలిపినందుకు పండిత మార్గవ్యాధు ప్రత్యేకముగ సంతకమును చేసిరి.

ఎట్టి జరుపాదములేకుండ జూచియెడల కాలగెను అవసరసభ ఉద్దేశము ముఖ్యముగ కాననభంగమునకు నెరవేరుటను గావించును. కాని యాతీర్మానములందు చెల్లించినయెడల అన్నియు ఆచరణలో చేట్టుచునా యును విషయమింను జూడవలెననియున్నది. హిందూ మహామృదాలి వివాదముల స్థిరమగుటకు నాణును కమిటీలే స్థాపించబడినవి. అనిజేయు విశేషి కట్టెనను, ఉభయ వాదులవారికి వానియందుల గౌరవము నిూపను చాలవరకు ఆధారపడి నుండెను.

కాలగెను ప్రజాకార్యమును గోల్పోయెనని భావము మార్గవ్యాధులకు ప్రబలియున్నది. దానిని పునరుద్ధరించుటకు కేబి కేబి మహామతాదుల తీర్మానములగావించ వలయునని ఒకపక్షము నూచించెను. ఈసభను గూర్చి ముఖ్యముగ చెప్పవలసినది, గాంధీ భక్త్యములను కార్యక్రమమును సభాపితామహులను హిందూమతాదుల గల్గినయెడల, ఫిల్లీలో కాననభావవేకే గును గూర్చిన తీర్మానమును, కాననభావమును గూర్చిన నిరంతర తీర్మానమును, బ్రిటిషువారు బహిష్కార తీర్మానమును అంతయు తొలగించు జేసెను కాలగెను ప్రత్యేకముగ బ్రిటిషు సంబంధములేకుండ ఆదర్శము బంపవలెనని చెప్పి ప్రయత్నము మహామృదాలి గారు జ్యోతిషముగ జేసికొనుటకునకు కొద్దిగా తప్పిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

వైస్రాయి జవానునిధి

వివాదము

పాటియాలా మహారాజుగారు 15 వేల రూపులు, రాజా నర్ మార్నామ్ సింగుగారు 200 రూపులు సర్ ప్రైజ్ కెట్టెట్ 150 రూపులు.

వాతావరణ సిధి

1923-సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20-తేది గురువారము

జిల్లా ముఖ్య చరములు	కే 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	కే 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	కే 24 గంటలలో వర్షము	వీటిలో 1-వ తేదినండి వర్షము	వీటిలో 1-వ తేదినండి రామనాథపురము
గోపాలపురం	84.9	78.2	...	18.82	12.51
కొర్రాపుట్
విశాఖపట్నము	87.5	78.9	...	6.22	13.60
కాకినాడ	86.8	72.2	...	14.98	6.12
మచిలీపట్నము	85.8	78.2	...	16.05	6.17
గుంటూరు
కర్నూలు	91.8	74.8	...	6.65	0.82
బళ్లారి	90.1	74.1	...	4.04	5.19
అనంతపురం
కడప	95.8	77.4	...	7.99	8.95
నెల్లూరు	95.4	78.2	...	10.08	0.25
మద్రాసు	94.8	78.1	...	88.8	4.82
కడపూరు	92.0	78.2	...	9.42	8.92
నెల్లూరు
నీలము	92.7	78.4	0.52	18.96	3.88
కొంజుపూరు	87.9	72.0	...	6.70	1.68
తిరుచనాపల్లి	93.1	77.0	0.33	6.09	3.68
కాకతూర్తి	92.5	77.0	0.05	4.42	4.94
పుదుచ్చోరు
చిత్తూరు	96.2	77.8	...	2.17	8.60
పొంబే	91.8	79.7	...	2.86	1.06
తిరునల్వేలి	0.90	1.29
కొండవీడు	80.4	4.8	0.32	56.21	2.55
కొచ్చిన్	88.7	74.4	1.37	106.87	36.58
కాలికట్టు	80.8	74.6	0.18	121.76	86.49
మంగళూరు	88.1	76.3	1.80	127.86	28.80
బెంగళూరు	81.1	66.0	0.06	12.28	4.65
హన్మన్
మెరకార	70.4	68.8	0.82	144.52	48.58
కైమాలు
ప్రొద్దుటూరు
కారవార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
బొంబాయి
కొడైకనూర్	65.8	54.8	0.06	8.85	1.27
కొడైకనూరు

కాలగెను:— మేముములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి మగటివేడిమి 3 నుండి 5 డిగ్రీలవరకు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 6.1 డిగ్రీలు తక్కువ

దక్కణ:— చల్లము పలక ముచు నున్నది. కడపలో ఆర్ద్రత తక్కువ. తాటి వేడిమి కర్నూలు, కడపలలో 2¹/₂ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— కడపలలో ఆర్ద్రత తక్కువ. మేముములు పలక నున్నవి. సునశీతోష్ణముగ నున్నది.

రాజధాని దక్షిణభాగమున స్థానికచినుకులు పడవచ్చును. ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్య, వాతావరణ కార్యజ్ఞాన.

బొంబాయి గవర్నరు సిధి
వీరిని యెమి ము మారలేదు. కన్ను వాచియుండుటచే ప్రెచ్చులు జరిపింపబడుతున్నవి. బెల్గాను సంకల్పము మొదలగు గవర్నరువరకు ప్రభు మంతయు 14 రోజులవరకు నిలిపివేయబడినది.

స్వదేశసంస్థానముల ప్రోక్షరల సంఘమువారు స్థిర సంఘమున కధ్యక్షులను కే. ఆర్. పి. ప్రాఫ్ గాని బొంబాయి స్టార్ ఎక్స్ప్రెస్ కమిటీసభ్యులుగ నిమిషవ వలెననియు బహిరంగవిచారణ జరుగవలెననియు తీర్మానించిరి.

అవసర దేశీయ మహాజన సభ-ధిల్లీ

ధిల్లీలో 15 వ తేదీ మొదలు 19 వ తేదీ వరకు 5 రోజులు జరిగినది

నిన్న (19) సాయంత్రముతో సమావేశము విరమింపబడెను.

శాసనసభా ప్రవేశ సమాధానతీర్మానమును పరిపాదించుటను గూర్చి మాలానా మహమ్మదాల్లీ రొక ప్రకటనను గావించిరి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంబంధ విరహిత మగు స్వరాజ్యము నేర్పరుపవలె నను తీర్మాన మామోదించబడలేదు

హిందూ మహమ్మదీయ మత సామరస్య తీర్మాన మామోదించబడెను

మాలానా మహమ్మదాల్లీగారి

ప్రకటనము

మాధానతీర్మానము నుపపాదించుటను కొరతము

“శాసనసభా ప్రవేశ సమాధానతీర్మానము నేనెవరైనా చదివినట్లు గల కారణమున గూర్చి కొందరికి కొన్ని సందేహములు కలిగియున్నవని నేను చెప్పితిని. వానిని తొలగించుట నామధ్యస్థతవై యున్నది. నేను బహిష్కరణ పక్షమువారితో సేక తీర్మానమును లాజుచేసితిని. శాసనసభను బహిష్కరించవలెను తీర్మానమును మహాజనలో నుపపాదించుట బహిష్కరణ పక్షము వారికి మోచుట యిట్లు రావు అను సంశయము ఎవ్వరికిని ఎన్నియును కలుగలేదు. ఈసభ్యా పరిణామచింత యొక్కదిని కలుగజేలేదు. బహిష్కరణవాదులు సమాధానమున కంగీకరించుటకు పరాధానకం ఎరిపాత్రము గారణము కాదు నేను నిష్కర్షగాని నిష్కలంబు. శాసనసభా ప్రవేశతీర్మానము ప్రతిఘటింపగూడదని బహిష్కరణపక్షమువారు చిరకాల తీర్మానించిరి.

శాసనసభా ప్రవేశ తీర్మానమును గూర్చి ఓట్లలన వర్తక పాఠము తేల్చవలెను ఓట్లుపట్టుటయే వలెనని, శాసనసభలకు కల్గినప్పుడు మోచుచుండి ఓట్లుపట్టినవో అట్లు ఓట్లు పట్టిన మోచుచుండియే అచటను బాధ్యులగుదు గాని గాంధీయవాదులు అదేకేసునే అనుసరించుటకు నిశ్చయించినచో చెంతిమార్గమును బాధ్యులుగాని అయితే బహిష్కరణపక్షమువారు మొదటనుండియు తెలిపియుండిరి. శాసనసభా ప్రవేశ తీర్మానమును గూర్చి చర్చించుట మా నాయకులకు గాంధీయవాదులకు కల్గినప్పుడు తేలికయైన కలుగదు కాని శాసనసభలకు కల్గినవో కృత్రిమత కలుగక మానదు. రెండుపక్షముల వారిని సమాధానము వదులదు అని 15 వ తేదీన జేరబంధు వాడుగాని రెంటివారైన పరిపరిని వినినంత నే నాకు చాల హాశ్వత్వము కలిగింది. సమాధాన తీర్మానమును గూర్చి నేనను, బహిష్కరణపక్షము వారును నిరాశపడి యెన్నడును ప్రయత్నించుట మానజేలేదు. ఇక సమాధానము వద్దను అని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రకటించిన మరెయొక్క గంటకే సమాధానతీర్మానము చిత్తవకలును నేను వాకి అందజేసితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారు రెండు కంగీకరించిన పిమ్మట దానిలో సవరణలేమియు జేయకండినే మహాజన వారాతీర్మానము నామోదించిరి” అని మాలానా మహమ్మదాల్లీగారు ప్రకటించిరి.

ప్రతికూల పక్షము

శాసనసభా ప్రవేశ సమాధాన తీర్మానము నామోదించినవారు ఒక ప్రత్యేకపక్షము నేర్పరించిరి.

ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరు, ఎన్. ఎస్. వరహా ఛాన్ద్ర, ఆర్. చిన్నయ్య పిళ్ల, ఎస్. ఎస్. కృష్ణస్వామి కర్క, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యలు గార్లు శాసనసభా ప్రవేశ తీర్మానమును అమోదించుటకు నిశ్చయించిరి. బహిష్కరణ ప్రయత్నము ముఖ్యముగా శాసనసభా బహిష్కరణము నానొసగించుటకు ఒక ప్రత్యేక పక్షముగా నేర్పరుటకును, అంధుల కంగీకరించినవారి నందరిని తమ కక్షమున చేర్చుకొనుటకు

నను నిశ్చయించిరి. వారందరూ కూడ అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘమునందు కభ్యుత్సాహమునూర్చు కాంగ్రెసు మహాసభ వారు శాసనసభా ప్రవేశమున కనుకతికొనంగుటవలన వారికి గాంధీయవాదులను ఉద్వేగమునందు సమృద్ధి తొలగిపోయినది ఎవ్వరును చెప్పదు. కావున జేరబంధు దౌర్జన్యరహితమగు అసహాయోద్యమము సమగ్రముగా కొనసాగించుటకు ఒక ప్రత్యేక పక్షము మేల్పడి ప్రచారముచేయు ఉత్సవసరముగానున్నది. జేరబంధు స్వాతంత్ర్యము లభింపవలెనని అసహాయోద్యమము కప్పు రెండవపాఠము లేదు. అని ఈ ప్రత్యేక పక్షమువారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్ర.)

అవసరమహాసభ

కడపటిరోజు సమావేశము

19 తేదీన పగలు 11 గంటలకు మహాసభ ప్రారంభమైంది సభలు వెళ్ళిపోయి జరుగవలసి వచ్చుచే ప్రతినిధులలో చాలమంది కల్గిపోయిరి. కడపటిరోజున సభకుకల్గిన ప్రతినిధులంఖ్య చాల తక్కువగా నుండెను కన్యానూర్చి, నాగపూరు సత్యాగ్రహమును గూర్చి, హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీనిగూర్చి ఆవాడు చర్చజరుగవలె నని కార్యక్రమపట్టిక యందు వివరింపబడెను.

నాగపూరు సత్యాగ్రహతీర్మానము

“నా.పు.ము.ందు జాతీయతాక సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును ప్రారంభించిన నాయకులను, అత్యంతమగు త్యాగములను గావించి, కష్టముల ననుభవించి, సత్యాగ్రహ మొనరించి, కారాగృహవాసశిక్షలను ననుభవించిన కలకట్టిలను, కాంగ్రెసు మహాసభవారు మహాపూర్వముగా నిశ్చించించుచున్నారు. ఈజేతభట్లందరును, సత్యాగ్రహమునందు విజయమును జడసి జేయుయొక్క గౌరవమును నొనరజేటిరి. జేరబంధు ప్రజల తత్వంత నిరత్యాచారమును చెందియున్నప్పుడు, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు గూర్చి యెట్టిభిన్నాభిప్రాయములు కలిగినను, సత్యాగ్రహమునకు విజయము కలిగినందువలన యెల్లరును అభిజ్ఞానమును చెందగలరుట నిశ్చయము.” అని తీర్మానమును శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగా రుపపాదించిరి.

కండిత నేతీరాము, ముజామాలీగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. “భరతఖండమునంత సోదానకేత్ర ప్రజలలో స్థిరముగా నేర్పడియున్నదని నాగపూరు సత్యాగ్రహములన బొగుగా నున్న మైనది ఈవిజయమును నేటు జనువారల బహుభాగి అభ్యుత్తర దీక్షయే చూపుకొరణము. అసహాయోద్యమమును కొనసాగించుటకు ప్రకారపల సహాయనిధికి లక్షలొలిదిగా ధన మొసంగి నేటు జనువారల బహుభాగి అసహాయోద్యమమునకు మూలాధారమై నిలిచిరి” అని ముజామాలీగారు మాడిరి.

గాడిచర్ల వారిశాస్త్ర శ్రీమంతు, అగ్రులూరు నేటుజీగార్లు కూడ యీ తీర్మానమును బలపరిచిరి. తీర్మానము యోగ్యముగా నామోదించబడెను.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య సంబంధవిరహిత స్వరాజ్యము-

పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు

“భారతీయులకును, పాశ్చాత్యులకును పోటీకలిగినప్పుడు ఆ పాశ్చాత్యులు బ్రిటిషుదీవులతో నొసరించువారయినను, తేరబ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం తిరతేరములలో నివసించు వారయినను కూడ నిష్పక్షపాతమగు తరిష్కారము ను, న్యాయమును, ఆ పాశ్చాత్యులతో సమావేశ గౌరవమును భారతీయులకు లభించుట సాధ్యమని, కన్యాభారతీయులను

గూర్చి బ్రిటను దొరతనమువారు జేసిన పరిష్కారమును కలన బాగుగ నున్నవగుచున్నది గావున ఆత్యగౌరవమును కలిపించుకొన గోచరమో భారతీయులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు సభ్యులుగా నుండవలె నని కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిశ్చయించుచు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధము లేకుండ ప్రత్యేకముగా స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకుగూర్చి యిప్పుడు చాట్లెథర్లగా వాదించి పరిపరిని కొలుచున్నాను.” అను తీర్మానమును బాండను గారు రుపపాదించిరి. “ఇదివర కెన్ని పాఠము బ్రిటిషువారు భారతీయుల నిష్కళమున అన్యాయమును జేసియున్నారు. కెంతయును పాశ్చాత్య పరిష్కారము జట్టి అన్యాయములతో నొసరియున్నది. ఇటీవల ఫరీదు పూజలో పోలీసువారు చేసిన, యర్రాతనములు నిష్కళముగనున్నది ఏవొకరకముయొక్క అధికారముకే వనిట్టివారా తములు జరుగుచున్నవో అవొకరకముయొక్క అధికార మింకొక్కనియొక్కమైన సాగముడను, భారతీయులకు భారతదేశము నందే ఒసంగబడెట్టి హక్కులను విదేశములలో నున్న భారతీయుల కొసంగవలె నని భారతీయులె ట్లనుగ గలరని” అని పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో చట్టింజి కేసుపు నుడిచిన వాక్యములను భారతీయులు తమ హృదయభావములను తెల్పాకాసముగా వ్రాసియుంచుకొనవలెను. ముఖ్య స్వరాజ్యము వచ్చినగాని యాదర్శతి తొలగెను. కాని బ్రిటనుదేశపు ప్రభుత్వ మిప్పుడు సామ్రాజ్యదేశీయుల కేతమైయున్నది. కావున మహా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు సంబంధ ముంచుకొనినవో నామోద్యాంగరత జేరబంధు అన్నిటికిని కార్యక్రమముగా నుండవలెను మన మ గీకరించితి యియే స్పష్ట మగుచు. కావున అవకాశము కలిగియున్నచో, సామ్రాజ్యసంబంధము లేని సత్యాగ్రహ స్వరాజ్యమును బడయుటయే భారతీయుల ఆశయునని నిర్ధారణ చేయవలెను.” అని టాండనుగారు నుడిచిరి. “ఈతీర్మానమును సాంప్రదా మునునకు విశదముగాదా?” అని ఒక ప్రతినిధి యడిగెను. విరుద్ధముగాదని అభ్యుత్సాహు చెప్పెను.

ఆచార్య గిద్దానగారు

“కన్యాదేశమునందలి భారతీయుల సామ్యగౌరవమును గూర్చి బ్రిటనుదేశ ప్రతినిధుల తన తన వారు చేసిన పరిష్కారము భారతదేశమును యెల్లప్పుడు నుపాలితి దేశముగా నేయుంచవలెనని కృత నిశ్చయమైయున్న ఆంగ్లేయభారతీయులకు ఉద్దేశమున విజయముగ నేయున్నదని యాకాంగ్రెసు మహాసభవారు కలమచుచున్నాడు. కావున ఆంగ్లేయభారతీయుల యాకారమును సాధ్యమగునంత త్వరలో తొలగించేముటకు భారతీయుల ద్విగుణీకృతదీక్షతో పనిజేయవలెనని యాంగ్లేయవారు కోర్కె. చెప్పెను. అధినిజేరములలో నున్న భారతీయుల ద్విగుణీకృతగూర్చి భారతదేశీయుల కందరకు బాగుగ తెలియజేయవలెను. ఆ, భా. కా. కాంగ్రెసుంభుము వారు బాగుగా ప్రచారము జరుపవలెననియు, కన్యాభారతీయుల విందులకు యెట్టికృషిచేసిన సహవరోధవో వారికి సహాయము చేయవలెననియు యీమహాసభవారు కోరుచున్నాడు” అను కనరణము గభవా రామోదంపరెను. బాండనుగారి తీర్మానము నామోదించగూడదు. మిరివాడును తన అసత్యరతన, అత్యధి ముగునుపరచుకొనుటకు కన్యాభారతీయుల వాదాదంబరమును ముందుగా గవజరచిరి. సామ్రాజ్యముతో సంబంధము లేకుండ యొకరకముగా స్వరాజ్యము నేర్పరుచుటకు కాంగ్రెసు కట్టుబాటుయొక వివరమును జేయుచున్నది. అట్టి యొక విధిగను అట్లు చేయుటయే మేలనితోచినవో ఆ విషయమును నిర్ధారణ జేయుటకు భారతీయుల లెకమూర్తిమును వెనుచియు. కాని ఇట్టి యెట్టి తెరవెలుపు తీర్మానముల నామోదించుట కట్టి యూరొప్పే అనిను కెంతయును పరిష్కారముచేయవలె భారతదేశమును సాతీయదేశముగా నుంచుటయే బ్రిటిషువారి నిష్కృద్దేశవని ప్రపంచము నకరించిన కల్లడి అయిది గాన, యీపరిష్కారమును మనకు మేలే పడినది ఈదాశ్యక్త్యంబులను కనుగొంటుంటే మనకిప్పుడు చూపుచున్నది” అని గిద్దానగారు మాడిరి. కనుక తీర్మానమును మోలూరయనూరుచున్నేనుగాని అనుమించిరి. తీర్మానమును గూర్చి కల్లడిమిగు నుడిచిరి. “బ్రిటిషువారు భారతీయులను గూడ చూచుచున్నది భారతీయులను సభ్యులను నమ్మినట్లు బాండనుగారి తీర్మానము కలన సత్యమగుచున్నది కాని మనకు వారట్టి మోక్షదీక్ష మోచుచున్నది ననుచు చాలకాలము క్రోమే దెలిసియున్నది. ఆమోదమును మోచిరి. తరిష్కారములన మరల స్థిరపడినది” అని మోలూరయనూరుచున్నే గారు నుడిచిరి.

కాంగ్రెసు సంఘములయొక్క హాజరును అధికార
వనరును లోబడిన ప్రకారము దిక్కుమును ప్రతిబోధము కాంగ్రెసు
సంఘములు, యేర్పడి పనిలెను. ఆ సంఘములందు కాంగ్రెసు
భిక్షులు మాత్రమే కాక, తిక్కనబా రండును గూడ చేరవచ్చు
ను. తిక్కనబండు కాంగ్రెసి, క్రమపద్ధతిగ నానాదులు నుడివళము
తో నియోధులు ప్రకాసంబంధములగు కార్యములన్నీ దీని నెంపే
వచ్చుండవలెను. తిక్కన ప్రాంతము కానాడుటకు తగిన కట్ట
యాయోధులకు కలగునట్లు వారికి కేరీరపరిశ్రమ కద్దతి శరవగు
నలెను. ఈ దిక్కుమును సంబంధించిన నిబంధన
అ. భా. కా. కార్యసంఘము వారిచే ప్రకటింపబడును. ఇలా
కుదర. ఈ కార్యములయొక్క గూడ యా ప్రకారము

కలవల వోడ్డగోరెదము" అనుతీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపాదించెను.

"ఈరీతిగా అన్ని దశలవలవారు యీ కాంగ్రెసు ప్రవారము నరహనుదు కలసిపోయి చేకవేసే జేయుటవలన చేకవేసవలవలభము కలుగునని" మహమ్మదాలీగారు నడిచిరి.

ఉలేమాల పంతులు ప్రకటనము

దేశమునందలి అన్ని మతములవారికిని ఒక ప్రకటనము జేయుటకు ఉపసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. అప్రకటనముపై ముద్రలు గురి చేయవలయు, ముద్రలును, అన్ని మతముల గుప్తసద్భావములును, కావ్యములును గూడ సంతకముల జేయుచున్నాము.

"దేశమునందు యేమతమువారుగాని, స్వతంత్ర మతమును చేరినవారి నెవ్వరిని కొట్టరాదు. శ్రీలకు బాధించి మానంక మొంది పరచరాదు. దేవాలయములు, పూజాస్థానములు గున్నవానిని పాడుజేయరాదు. ఏ మతమువారైనను ఇట్టి అక్రమములను చేయుచున్నపుడు అట్టి దుర్జనుని స్వతంత్రమువారు పాడ అదుర్దనుడు తమమతమువారేను దుర్భియామున జెండకరనింపవలెను. అరిచినవల బాధించుచున్నవారికి వారన్వయతను వారైననుగూడ సహాయముజేయవలెను. ఇతర మతములవారి కుత్సాహములనుగూర్చి గౌరవమును కపానమునుకావలెను." అని ప్రకటనమునందున్నదియని" మహమ్మదాలీగారు నడిచిరి ఈతీర్మానము కూడ ఆమోదించబడినది.

సన్మానసంఘమువారికి అభినందనములు

సన్మానసంఘమువారు ద్వారము అన్నిరిగాలికిని, కార్యకర్తలు అసఫాలీ మాలాగా అబ్దుల్లాగార్లకును, మహమ్మదసంఘమువారిను ప్రతిఘటన పక్షమున పండితీ మదనమోహన మాలవ్యాగారు మదనము లిండిరి "స్వతంత్రములవలన గావించిన సుచాలబాగుగా యేర్పాటు లన్నియు జరిగినవి. కభాకాలలో పూర్తి ఖర్చు లట్లునే ఉపయోగించి చాలబాగుండి యుండును" అని మాలవ్యాగారికి.

"మేము చాప్ర అట్టిందితిమి గాని ఖర్చుల బట్టలు పూర్తిగా దొంగలేము. కావున చేసేతి మిల్లులలో నేయబడిన బట్టల నుపయోగించితిమి." అని అసఫాలీ గారు నడిచిరి.

"గౌరవభావ ప్రదేశక మహమ్మదు, హిందూమహమ్మదు మైత్రీని గూర్చియు సామర్యము కలుగజేయవలెననుకునే నీవిభవారి నందరిని ఆభినందించుచున్నాను. మొదట సభ్యులీవారమునకు వచ్చినపుడు పరిస్థితులు చాలవినయముగా నుండెను. ఈనగరమునందే కాంగ్రెసుమహాసభ అవతరించునని కలవల వోడ్డగోరెదము యొడి. హిందూమహమ్మదులు ఉపసంఘమునందు ఉలేమా హిందూమతముల ప్రతిఘటన సోదరభావముతో సమావేశమై, కాంగ్రెసుగా నర్పించినందువలన సంకేతములన్నియు తొలగిపోయినవి. మహమ్మదీయులకు ప్రతిఘటనముగా పనిజేయవలెనను దేశము హిందూసభలకు లేకయున్నవలెను. అని నేను యానిండుసార్లుగా మహమ్మదీయు సోదరులకు బాసచేసి చెప్పుచున్నాను. ఉలేమాలును పండితులును కలసి సంతకములుచేసి ప్రకటించిన ప్రకటనమువలన హిందూమహమ్మదులు మైత్రీకీర్తిచుచున్నారనియు, అరిచి మరెవలవారిని కాల్వలకును అనురాగమును మైత్రీయునెలకొనగలవనియు నేకావించెను. ప్రవారముకడ శ్రమ(నీయు గార్ల)ను యేర్పరపాలెన 1922 సంవత్సరమున నేను లాహోరులో నుపాదించితిగాని ఆ పుస్తకము జరుగలేదు. ఆదేశము నేర్పరచినవో దౌర్జన్యమును నిరోధించుటకు అవకాశము కలుగును. త్వలో దీర్ఘిలో సమావేశమై ప్రవారముకడను నేర్పరచెనని నేనమ్మెను. అని మాలవ్యాగారు నడిచిరి. అంతలో 'గాంధీ మహాత్మా' జే, హిందూ మహమ్మదీకి, జే, అను జతధ్వజము ఒక్కపెట్టువ మిన్నులుపైను. మహమ్మదాలీగారు మున్నగు నాయకులు గూడ జతధ్వజము గావించిరి.

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము.

"దీర్ఘ సరమున ముల ప్రావర్తము చేపొనరి. ములక్రొల్లగా కార్యములను ప్రారంభించుటకు తగిన ప్రావర్తముల తీర్మానము లాపాది పబడినవి. భిక్షాభిప్రాయములు మిక్కిలి ప్రభువుగా నుండుటచేత సామర్యము కలుగదనియు యెల్లవారును ధియపడిరి. హిందూవులకును మహమ్మదీయులకును మిత్రభేదమువలనను ఆపోహమువలనను విరోధము లేర్పడినది. రెండు మతముల నాయకులును కలసి నిష్కపటముగా మాటలాడుకొనుటచే సంకేతములన్నియు తీరిపోయినవి,

గాని యంతటితో మనభారము తీరలేదు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు నాయకులలో మాత్రమే వికలత్వము కలిగినది. తక్కిన చేరి యుండువారిలో వికలత్వము కలుగునట్లు చేయుట నాయకుల మాఖ్యకర్తవృత్తి యొప్పుది. ప్రజలలో హెచ్చుమూడి ఉచితజ్ఞులు గాన వారు దౌర్జన్యమునను జేరలేదు. ఇకముందునాడ వారు చేరకుండునట్లు చేసివో యధార్థమగు నైకమత్యము చేపొరగలదు." అని అధ్యక్షుడు మాలాగా అబ్దుల్లాగారిం ఆజరు గారు నడిచిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

అవసరమహాసభ

శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారి అభిప్రాయములు స్మరణ, సెప్టెంబరు 17:— శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారు ఢిల్లీ పరిష్కారమున యిప్పటి వరకు. అను సరింతుకొని యుండవలెను. అని చెప్పిరి.

మహమ్మదాలీగారు నామకులుగా నుండవలెను విషయార్థమున భయపడుచున్నపుడు, శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారు తమ యుద్దేశమును తెలిపి జేయవలెనని అతనికి సభవారు తంతివార్త పంపిరి. తీర్పు జెప్పవలెనని యాధికృతకవించుటకు మహమ్మదాలీగారికి సర్వస్వాధికార్యము నొసంగవలెననియు, రాజగోపాలాచారిగారు అతడు కట్టుపట్టివో స్పృహితులందరు అతని యిట్లు చేయవలెననియు, రాజగోపాలాచారిగారు జవాబును పంపిరి. మరియు, దేశమునకు యింకా అనుభవము చాలవినయ, వాదనలు, పరిష్కారములు నియంతురకరవలెయు చెప్పిచెను చివరకు, మనకు చాగినగునంకకృష్టి గావించితిమి, ఇకముందేవారమున కడ్డముగా నుండకుండుము గాక" అని (వామము తంతివార్తను ముగించిరి. ఈతంతివార్తను వల్లభాయి జేటిలుగారి యుపన్యాసము చూసినపిదప విషయార్థము సభలో జరిగిరి.

కవశక్తి గాంధీగారి సందేశమును గూర్చి రాజగోపాలాచారిగారి యిట్లు జెప్పిరి:— మహాత్ముడు, తానుగాని కారాగృహములలో నున్న యితరులకు తమ యుద్దేశములను తెల్లడించుటలో యింతకంటె నేర విధులుగా బాధ్యతగాని యెక్కువ బాధ్యతగాని యెప్పుడును వహించుడు. దేశమునకు మేలు కలుగజేయునని భలంది, యేదైన ప్రత్యేకమును కార్యమును నెవేర్పు జరగవలెనని, నైసున్న నాయకులకు తోచినపుడు, తనగాని, ఇదివరకు తాను తెల్లడిచేసిన యభిప్రాయములనుగాని, సరకుగొనకయే అట్లు వారు చేయవలెనని మహాత్ముని యుద్దేశము అతని సందేశమున చెప్పబడుచున్నదనియు, మహాత్ముని భావము లబ్ధమాత్రమైన మార్గమున అర్థములేను. అంతేగాక, అతడు యింకను సంపూర్ణముగా కార్యక్రమమునకే అనుకూలముగ నున్నాడు.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

కడకటయే యిప్పుడు మనము తెరవేర్వక విన ముఖ్యధికార్యావినివాదాంతరమునాడ భావతంత్రము విదేశవస్త్ర బహిష్కారము పూర్తిగా జేయలేకపోయి, అంకంటె లబ్ధాభివృద్ధి విషయము నేర్పరచుండవలెను. స్వరాజ్యమునకును జాతీయ గౌరవమునకును, యితర దేశీయులతో సమావత్వమున, మంతుందరిలో వికలత్వము కలిగించుటకును, ఎరవాడ కార్యాసాధ్యరమున తెరచుటకును నూడ నిదియే తాళముచెవి.

ఏ ఉపసంఘమును మనము విదేశవస్త్ర బహిష్కారించుటకు సహాయకవలెను. ప్రతిగృహమునందును మరవిధిగా రాట్టుమును సాపించినయెడల బహిష్కారము కొనసాగును.

సామాన్య సమావేశము

సామాన్య సమావేశమునందు పాల్గొనవలసిన సభ్యులు రాజీనామాలుచెప్పిన లాభముందు నని యిది వరకు గలిగిన ఆకలన్నియు నిశ్చయమైనవి నిరాశలయినవి, రాజగోపాలాచారిగారు తెల్లరి రాజీనామాలును గూర్చివలె యిప్పుడు యెందునను పరిశీలించడ అంతిమజేయబడినది. శ్రీ శాస్త్రి గారికి ప్రతిఘటనలో ఆశ్చర్యము చెడుటచే వారాపత్రికలను జరుపుటకునూడ పిలువలేట్టి యధ్వ ఆరికి సంధించుట మనదేశమునకు కలిగిన గొప్ప దురదృష్టము. బలముగను, వికలత్వముతో మనము చేయవలసిన కృషిని అది ఆటంకపరచింది. అతని మిత్రులు తమ కుండెదగ్గ దృఢవిశ్వాసమునందు సగమునైన గలిగి యుండక పోవుట దీక్షితు, మనయుక్త నిరాశలచేతను, ఎరకులభించిన మాఖ్యతయమును నిష్పయోజనముగా పోయినది.

(హిందూ)

గోదావరీమండల కాంగ్రెసుసభ

కాకినాడ

ఈనెల 26 వ తేదీని రాజమండ్రిలో సభ జరుగదు.

"ఈనెల 26 వ తేదీని గాజుపల్లిలో గోదావరీమండల కాంగ్రెసుసభను జరుపుటకు రాజమండ్రిలోలాకా కాంగ్రెసుసభాసమావేశం జరిగిందని. గాజు మరయొక స్థలమున తేదీని నిర్ణయించవలెనని కాంగ్రెసుసభాసమావేశం మండలసభ్యులను కోరిరి. మండల సంఘసభ జరుగవలెనని కాకినాడ లాకా సభాసభ్యులు జూపగూడదని నూడ కార్యసంఘమువారు తీర్మానించిరి. కానీ ఈనెల 26 వ తేదీని రాజమండ్రిలో మండల కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగదు" అని మండలసభ కార్యదర్శి మునగలిగింటి తిరుమలరావుగారు నేడుకొంతవార్త పంపిరి.

అఖిలభారత కిలాఫతు మహాసభ

ఆహ్వాన సంఘసమావేశము

అఖిలభారత కిలాఫతు మహాసభ, ఆహ్వానసంఘపు కమిటీని కె.కె.ఆర్. కాకినాడనుండి యిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నాడు. కళకు అఖిలభారత కిలాఫతు మహాసభ ఆహ్వానసంఘ సాధారణసమావేశము కాకినాడలో కిలాఫతు కార్యాలయము నందు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీని సమావేశమగును. అప్పుడు ఆ సభ్యుల నియోజ్ఞులొకరును యింకా ర కాంగ్రెసుసభాసభల నెన్నికొనుటయు భావనసభల కాఖ్యమును గూర్చి సభా కమిటీని నేర్పరచుటయు, భనము, మహాత్మ విషయమై విచారించుటయు జరుపబడును. ఈ సభకు సభ్యులైనవారును సభ్యులు కాగోరువారును రాత్రాధిగము సభ్యులు కాగోరువారు సభజనకుటకు పూర్వము సభ్యులమునకు దరఖాస్తు పెట్టి రావలెను.

చిత్తూరు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 18:— గర్భము యిటీల ప్రారంభించినది. పుంజకయిల్లకు సకాలములో కర్మములేనందున అది కృత్రిమాలేవు.

మనిసిపల్

నామినేటు కాన్సిలరులలో ఒకరైన ము.రా. శ్రీ సమకాయనయద్ మీరునేకా సాహెబు గారున్న 1 క వారుకు ఎక్కుకొబ న కాన్సిలరు గారైన ము.రా. శ్రీ రంగనామిప్పిలేగారున్న వానగారి నెలలుగా మీటింగులకు హాజరు కానివానిల్ల నర్దు కాన్సిలరులవలెనొకండి నడలుకొన్నట్లు తీర్మానించబడింది. ఫాలోలయిన నామినేటు కాన్సిలరు ఫానమునకు ము.రా. శ్రీ నీ దొంపామిల జ్యంగారిని నేమింపవలయునని నిపాదించెయ్యమ తీర్మానమును సంతకంబుకు పంపిరి.

చేతిపనులు

వర్తకవలన లిపించబడిన బుబ్బుపూర్తి బాగా పనిజేయుచున్నది. ఈపూర్తిలో రెయూకాడజే వస్త్రములు మొదలగువాటికి వేళే బుబ్బు కురదేములనుండి దిగుతూ చేయబుబ్బుకంటె ఎంతమాత్రము తక్కువగాదు. లోలో పొడిబున్న జత అందరున్న అభివనముంచి దీని ఆభిర్భి చేయదుగాక యని కోరుచున్నాము.

తిరుగారి విద్యాలయము

ఈవిద్యాలయము ఆవరణ చేయబడుచున్నది. లోకల్ కాంగ్రెసు కమిటీవారు బొత్తిగా సహాయము చేయడము మానుకొన్నారు నందావల్ల కనులయ్యోవేకము పాఠశాలను జరపుటకుచాలదు. ఉదారగుణమును, పశ్చాత్తాపమును కలమహాభావులు శ్రద్ధతోనికొని యాపాఠశాలను జరిపిలారు జేయదురుగా.

ఫారస్తు

ము.రా. శ్రీ ఫారస్తు కాన్సిలరులకు దొరవాని లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ కమిటీవారిసహాయముతో యాజ్ఞాలో అగ్గడకడ అడవి పచాయతీలను ఏర్పాటు చేయబుబ్బుయందువల్ల రైతులకు వుండు కష్టములు కేమెంతిగిపోవచ్చును

ప్రజాల్లగు క్రొత్తగవర్నరు

గో. చార్లస్ మన్రోగారు జిల్లాల్లగు క్రొత్తగవర్నరు, యమింపబడిరి.

ఆంధ్రవత్తిక

సెప్టెంబరునెల 20-వ తేది

గురువారము

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము : డబ్లికాంగ్రెసునభి

కేంద్రాధ్యక్షులమహావలన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముపై విలీనవాదులకు గూడ యభిమానము దొలగెనని తెలిసిన విషయమే. సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యమనిన, రాసురాసు వెగటు పుట్టుచున్నది. అధినితేశరాజ్యములలో భారతీయులకు సమానస్వాతంత్ర్యముగలిగినచో, తమకు సామ్రాజ్యమక్కరితేదని సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకూర్దాసు మొదలగు మితవాదీప్రముఖులు చాటుచున్నారు. అధినితేశరాజ్యములలో భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యముచ్చెడి యాశ గనపించెను. తెల్లవారల ప్రాబల్యము నింకను వృద్ధిజేసి, బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమును శ్వేతిసామ్రాజ్యముగావించవలయునని, శ్వేతిప్రముఖులు గోరుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో సామ్రాజ్యసంబంధ మగు వ్యవహారములను బహిష్కరింపవలెనని మితవాదలు నైతము ప్రోత్సహపరుచుట నింతకాదు. కాంగ్రెసు విషయనిర్ధారణవిభజనకు పురుషోత్తమదాసు తాండను గారు జేశము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముకొరకు పాటుబడవలయుననియు, భారతీయుల సవమానవరచెడి సామ్రాజ్యమునందు నిలచుట గౌరవార్హముగాదనియు, తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము విషయనిర్ధారణవిభజనందు అధికసంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను. మరల బహిరంగసభలో సీ విషయము చర్చకు వచ్చెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మాన మంగీకరింపబడినచో, కాంగ్రెసు క్రీడును గూడ మార్చవలసినవచ్చును. కాంగ్రెసు క్రీడు ప్రకారము, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము నాశించెడి వారును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నాశించెడివారును కాంగ్రెసులో జేరి పాటుబడుట కవకాశము గలదు. ఈ క్రీడు చాలదూర మాలోచించి నిర్ణయింపబడెను. క్రీడును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముక్రిందకు మార్పుటకు అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు సభలో ప్రయత్నములు జరిగెనుగాని, అవి కొనసాగిపోయెను. క్రీడును తడవతడవకును మార్పుటకును వీలులేదనియు, భారతీయులలో నశ్చిక్షములవారును కాంగ్రెసులో జేరుటకు వీలగుటలు క్రీడు విశాలగుగ నుండవలయునుగాని, సుకుంతముగ నుండగూడదనియు, గాంధీమహాత్ముడా సమయమున సెక్కి వక్కాణించెను.

ప్రస్తుత సమయమునందు, కేనియానిర్ణయమువలన ప్రజలలో నెట్టి యాశాభంగము కలిగినను, మితవాదులును తదితరులును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లిమి యాదిక్కు మని నిరూపించి యుండలేదు. బ్రిటీషు దృక్పథము ఏమాత్రము మారక, ఇంకను ఎక్కుడు కఠినము జూపుచుండుచో, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాభిమాను లెవరును నిలువక బోవచ్చును. అతీతరకు, కాంగ్రెసునందు అన్ని పక్షములవారికిని చోటిచ్చుట యుపసంఘము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే మహావిభి యగునెడల, ప్రస్తుత ప్రయత్నములు గాని త్యాగములు గాని పరిపూర్ణ భారతీయు లెక్కుడు శక్తిసామర్థ్యములను కనుప

రపవలయును. అన్నిటికన్న సముఖ్యముగ హిందూ మహమ్మదీయులయొగము చెక్కుచెదరక నిలిచి యుండవలెను. ప్రస్తుత సమయమున హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమునకు అక్కడక్కడ భంగము వాటిల్లి నది. దీనిని నివారించుటకు, కాంగ్రెసు నాయకులు యావచ్చుకీని వినియోగించిరి. వీరి ఏర్పాటులు ఫలప్రద మగుగాక కాని, దేశీయు లెల్లరును కోరెదరు. హిందూమహమ్మదీయ శఖ్యము మరల బలపడి, దేశభ్రష్టదయమునకు దోహద మొసగు నని యూహించవచ్చును. ఇక్కార్యము కొనసాగియున్నచే, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మొదలగు గొప్ప కోర్కెలను కల్పించి, తీర్మానముల గావించుటవలన లాభ ముండదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను స్వాతంత్ర్యమును పెంచుటకు గాని, పరులను భయ పెట్టుటకు గాని గావించి లాభ ముండదు. ఏతీర్మానము జేసినను, దానిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు తగిన సంసిద్ధత గనపించవలయును. ఈ దృష్టితో జూచిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యశయమును ప్రకటించుటకు, కాల మింకను రాలేదని తోచును. పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారి తీర్మానమునకు గిద్దానీగారు సవరణ నుపపాదించిరి. సాధ్యమగునంత త్వరలో తమ పరాధీనతను తొలగించుకొనుటకు ప్రజలు ద్విగుణీకృతాత్సాహముతో కనిజేయవలయునని, గిద్దానీగారి సవరణ గోరుచున్నది. దేశహాస్థితులను, పూర్వాపరసందర్భములను బాగుగ గ్రహించిన, మహమ్మదాలీగారు, తాండను గారి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రసంగించుచు, కొన్ని సత్యములను వెల్లడించిరి.

స్వేచ్ఛ బజారులో కొనెడివస్తువు గాదనియు, స్వేచ్ఛను సంపాదించుటకు త్యాగ మవసరమనియు, దేశమింకను తగిన త్యాగముల గావించలేదనియు, ప్రజల నింకను భిన్నోద్దేశములును భిన్న కార్యక్రమములును ప్రేరేపించుచుండ, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కోరుట కిది సమయముగాదనియు, స్వాతంత్ర్యము తమ కెంతవీయమయినను దానికి సంసిద్ధత జూపుట ముఖ్య మనియు, కాకినాడ కాంగ్రెసు జరుగులోపల దేశము సంసిద్ధత జూపుచో నీసూచన నామోదించవచ్చు ననియు, మహమ్మదాలీగారు దోషిధించిరి. కాకినాడ కాంగ్రెసు జరుగులోపల, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు దగిన త్యాగమును ప్రజలు గనబడచి ఆపివృత్తు నిట్టి తీర్మానము నామోదించవలయునని మహమ్మదాలీగారు గోరుటయందు అసహజ మెదియు లేదు. మాటలు గాక కార్యములే ప్రధానమని భావించెడి మహమ్మదాలీగారు నాయకులు, కేవలము తీవ్రమగు కాగితపు తీర్మానములతో సంతసింపరు. వీరి నాయకత్వమున, తీవ్రకార్యక్రమము ప్రజల యెరుట బెట్టబడు ననుటకు సుదియము లేదు. ప్రజలు దానియందు సుశిక్షితు లయిన, స్వాతంత్ర్య సిద్ధి అచిరకాలములో గలుగును. తాండనుగారి తీర్మాన మోడిపోవుటయు, గిద్దానీగారి సవరణ నెగుటయు సహజముగ నున్నవి. ప్రస్తుతపు క్రీడు ప్రకార మయినను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు సంసిద్ధు లగుటకు ఎట్టియూటంకము లేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులును, తదితరులును తమతమ యాదర్శములకొంకు బనిచేయుటకు సమానావకాశములు గలవు. కాంగ్రెసు సభలో తాండను గారి తీర్మానమునకు వచ్చిన వోట్లసంఖ్య జూచిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము వారికి ప్రజలమనములు మరలుచున్న వనుటకు సుదియము లేదు. ఇంగ్లండు లన దృక్పథమును మార్చుకొనచో, కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ జరుగు సమయమునకు సంపూర్ణ

స్వాతంత్ర్యమే మరమావధి యగుటకును, ఎట్టి యూటంక ముండదు. ప్రజాభిప్రాయము నిపుడైనను వదిలించి, ఇంగ్లండు తనపంతమును విడువనిచో, భావిస్థితి ఎక్కడు విషమ మగును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సర్వ సామాన్య శయ మగును. భారతవర్షమున కెంతిత్వరలో స్వరాజ్యము నొసగుటకు సమ్మతించిన, ఇంగ్లండున కంతజేమకరము. ప్రజాశయములను నిరోధించుకొలదియు, ఇంగ్లండు నకు తీవ్రస్వభావము వాటిల్లగలదు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ జరుగులోపల, దేశసంయోగము బలపడి, ప్రజలు తమస్వాతంత్ర్య నిరతినిక్రియాలో నెక్కుడుగ గనబడుట ప్రశంసనీయము. భారతీయుల సంయోగము దృఢముగ నుండుచో, స్వరాజ్యము లెప్పుక ప్రతిష్ఠమగును. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి నేరును ఆటంకపరుపజాలరు.

కాంగ్రెసు : ఐకమత్యము

ఐకమత్యము గురుర్పు నిమిత్తము, కాంగ్రెసు సభ కొన్నికలగుటకు తీర్మానముల గావించవలసి వచ్చెను. రాజీతీర్మానములు, హేతుబద్ధముగ నుండుటయరుదు. వీనియందు తిన్నగ నతుకనివిషయములుండుట సహజము. శాసనసభల గూర్చిన రాజీతీర్మానము, యిట్టి కోటిలో జేరును. కాని, ఉభయ కక్షములను ప్రేరేపించినయద్దేశము శ్రేష్ఠమయిన దనుటకు సందియము లేదు. దేశపు సత్వరాభివృద్ధి ననునను కొంతతడవునలిపి యుంచవచ్చును గాని, ఐకమత్యహీనతను సులభపిచ్చుట పాడి గాదు. ఏతీరున నయినను, కాంగ్రెసులో కొంతకాలము నుండియు నేర్పడిన తిరుగుబాటును దొలగించి, ఉభయపక్షములను శాంతిపరుచు నుద్దేశముతో మహమ్మదాలీగారు రాజీ నేర్పాటుజేసిరి. ఈ యుద్దేశముతోనే, గిద్దానీ, రాజేంద్రప్రసాదు, రాజగోపాలాచారి, తయారీ, వెంకటప్పయ్య గార్లును తదితరులును మహమ్మదాలీగారి ఏర్పాటులకు సమ్మతించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి వోట్లు అధికముగ రావచ్చుననియు, అందుచే రాజీ కంగీకరించుట మేలనియు, కాంగ్రెసు పక్షమువారు భావించినటు కల్ల యని, మహమ్మదాలీగారు స్పష్టపరుచుట భావ్యముగనున్నది. మహమ్మదాలీగారు అసత్యమాడెద రని ఎవరును ఎచబాలరు. ఉభయ పక్షముల బలాబలముల గూర్చి, కాంగ్రెసు పక్ష నాయకులు పరిగణింప లేదనియు, వారి చర్య నిట్టి గణిత మెన్నడును ప్రేరేపింప లేదనియు, కేవల సంయోగముకొరకే వారిందు కంగీకరించినయి, మహమ్మదాలీగారు ప్రకటించుట సముచితముగ నున్నది. అభిప్రాయమెదు ప్రెస్సు వారింక విషయమై వ్యాపింపజేసిన యసత్యములను మహమ్మదాలీగారు ఖండించి, సత్యమును వెల్లడిజేసిరి. ఒక్కసంగతి చదువరులకు బాగుగ గోచరించును గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట, శాసనోల్లంఘనసంఘ మెర్పాటుయిన నాటి నుండియు, దేశము శాసనసభలలో గూర్చిన వివాదముతో ప్రతిధ్వనించుచుండునుట యతిశయోక్తిగానెందు. పత్రికలలో నేమి, సభలలో నేమి, ఇంద నుగూర్చియే ప్రాధాన్యము జూపబడెను. శాసనోల్లంఘనసంఘసభ్యులు భిన్నాభిప్రాయాలై భిన్నవివేదికలను ప్రధురించిరి గాని, ఈ విషయము నిదమితమని నిర్ణయింపరయిరి. గయా కాంగ్రెసు సభలో సీ విషయమై నిశ్చయమగు తీర్మానము జరుగుటచే, వివాదము లంతటితో యంతరించు నని భావించబడెను గాని, అటుల జరుగదయ్యెను. కాంగ్రెసుసభ ముగిసిన మరునెటిదినమునుండియు మరల

చర్యలు ప్రారంభమయ్యెను. స్వరాజ్యకర్తమువారు గయ్యా నిర్ణయములను తప్పకరింప సాగిరి. తుద కీ పోరాటము, కాంగ్రెసునుండి స్థాయిసంఘములోనికి దిగెను. స్థాయిసంఘసభలు ఒక్కొక్కమారు ఒక్కొక్కవిధముగ తీర్మానింప మొదలిడెను. అందుచే దేశములో కలవర మధకమయ్యెను గాని తగ్గలేదు. తుట్టుతుదకు ప్రాణము విసిగి, ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ ఏర్పాటుజేయబడెను. ఈ సభవారి తీర్మానముల నయినను ఉభయపక్షములవారును ప్రమాణమని భావించి, వానికి తలయొగ్గుట కంగీకరించినచో, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు విలువ యుండెడిది. ఐండియ మోతీలాల్ నెహ్రూగారు రీమారుగూడ, కాంగ్రెసునకన్న తమ మనస్సాక్షి ఎక్కవ యని వెల్లడిజేసిరి. అట్టిస్థితిలో, కాంగ్రెసుసభవారు ఆటో ఇటో శిక్షణముగ తీర్మానము గావించి ప్రయోజన మే ముండును? గయ్యా కాంగ్రెసు సభానంతర మెటుల జరిగెనో, ఢిల్లీ సభానంతరమును అటులనే జరుగెను. అందుచే, ఏదియో నొకవిధముగ రాజీ కంగీకరింపక తప్పదయ్యెను. వేరుమార్గములేక, ఐ హమ్మదాల్ గా రీమార్గము ద్రొక్కె. ఈ తీర్మానమునైన అసహాయోద్యమమున కెట్టి నష్టము వాటిల్లినను, ఉభయపక్షముల మధ్య పెరిగిన మనస్సెర్దులును, భేదభావము లును తగ్గిపోయి, కాంగ్రెసు నందు ఐకమత్యము చేకూరునని ఎంచెదము. మిగిలిన నష్టము లొక ఎత్తు, కాంగ్రెసు ఐకమత్యము ఒక ఎత్తు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఐకమత్యముకొరకు జేసిన త్యాగమును గౌరవించి, స్వరాజ్యకర్తము వారి యొకమత్యమున కేమాలము భంగము కలుగకుండ ప్రవర్తించుట ధర్మ మగును. ఇటులనే హిందూమహమ్మదీయ సంయోగముకొరకు కలిపిన క్రయత్నములును దూరదృష్టిని జూపుచున్నవి. హిందూవులు తమ నట్టుదలను చాలవరకు విడనాడి, ఐ హమ్మదీయ సోదరులను సంతృప్తి పరచిరి. హిందూ యుద్ధమునాయకు లగు పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారు సమాధానబుద్ధిని కనుబడిచి, ప్రశంసాపాత్రు లయిరి. హిందూరక్షణము కొర కేర్పడిన సంగతాన్ యుద్ధమును మహమ్మదీయులకు నష్టము కలిగించుటకు జనింపలేదని హిందూనాయకులు తేటకరుచుటయేగాక, శాంతిక్షణకొరకు మహమ్మదీయులను గూడ సీసంఘము లందు సభ్యులుగ జేర్చికొన సంగీకరించుట, వారి ఉదారభావమును వెల్లడించుచున్నది. సాంఘికద్వేషముల కెడ విాయకుండ, కాంగ్రెసుసభ క్రిందనే శాంతిరక్షణకు వాలంటీరుదళము నేర్పరుచుట కంగీకరింపబడెను. ఇదివరకు జరిగిన అల్లరులకు కారణముల సరియుటకును, ఇకముంద డట్టియల్లరులు జరుగకుండ జేయుటకును, ఉభయ సంఘములకును మార్గముజూపెడి క్రొత్త ఒడంబడిక నొకదాని నేర్పరుచుటకును, సమ్యక్తం పబడెను. సభాంతిమందు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు సూచించినటుల, ఢిల్లీ కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ఐకమత్యమును నెలకొల్పుటకే ముఖ్యముగ నుద్దేశింపబడెను. ఈ యుద్దేశ మికముందు సఫలమగుచో, ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభ జరిగినందుల కెవరును విచారించరు. ఇట్టి సభను సమకూర్చి దేశములో ఘోరల నైకభావమును గుదుర్చుటకు కారకు లయిన ఆంధ్రుల దేశభావనము మెచ్చదగియున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు జరుగబోయెడి కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ కధ్యక్షత పహించెడి మహమ్మదాల్ గారే, ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభను నడిపించి కృతకృత్యు లయిరి. ఈ మూడు మాసములలో దేశమును నడిపెడి భారము వారిపైననే

నిలచియున్నది. ఈ భారమును వారు సమర్థతతో నిర్వహించెద రనియు, కాకినాడ కాంగ్రెసు జరుగునాటికి దేశము నూతనవి కావముతో తేజరిల్లుననియు, ఆంధ్రదేశమున జరిగెడి కాంగ్రెసుసభ క్రజలను నూతనోత్సాహ భరితుల గావించి, స్వాతంత్ర్యమును చేరువకు చేచ్చుననియు, నమ్మకము. హిందూపత్రిక : నైజాము ప్రభుత్వము హిందూపత్రికలో కొంతకాలము నుండియు నెంటు నివోలుసింగుగారు హైదరాబాదు పరిపాలనను గూర్చి కొన్ని వ్యాసములను ప్రచురించుచుండిరి. ఇందు పరిపాలనావిమర్శనము కలదు. నైజాము ప్రభుత్వమువారి విమర్శనమునకు గినుక వహించిరిని వెల్లడియయ్యెను. అటులగుచో నిట్టి విమర్శనమునకు ఓరు ప్రత్యుత్తర మొసగవచ్చును. విమర్శన మెప్పుడును పరిపాలనాపాత్రమునకు తోడ్పడును. తగు విమర్శన లేనిచో, ప్రభుత్వములు తమలోపములను తాము సవరించకొనజాలవు. అందుచే, విమర్శనల గాంచి భయపడుటకు మారుగ, వాని నాదరించుట ప్రభుత్వధర్మ మగును. నైజాము ప్రభుత్వమువారిందుకు మారుగ, హిందూపత్రిక తమ రాష్ట్రములోనికి రాగూడదని నిశ్చయించిరి. ఇందువలన, ప్రభుత్వమున కెక్కుడులాభము గలుగజాలదు. హిందూపత్రికను రాసియక బోయినంత మాత్రమున పరిపాలనపు లోపములు ప్రజలకు దెలియకుండునా? ఇట్టి నిరంకుశచర్యల వలననే, స్వదేశసంస్థానప్రజలు గూడ, స్వపరిపాలనము నాశించుచున్నారు. ఈ కోర్కె అన్ని సంస్థానములలోను సామాన్యముగ ప్రబలి యున్నది. ఢిల్లీలో నిటీవల కేల్కారుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన స్వదేశసంస్థానప్రజల సభయే ఇందుకు నిదర్శనము. కేల్కారుగారు తమ అధ్యక్షకోపన్యాసములో, స్వపరిపాలనావిమర్శనను నిరూపించిరి. స్వదేశసంస్థానములలో బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును నెలకొల్పుటకై కృషి నలుపుటకు, అఖిల భారతసంస్థాన మేకదానిని స్థాపింప వలయునని, ఆ సభలో తీర్మానింపబడెను. బ్రిటీషు ఇండియాలో స్వపరిపాలన మవసరమగునపుడు, స్వదేశసంస్థానములలో నింకను ఎక్కు డవసరమగుచున్నది. ప్రజలలో జరిగిన స్వపరిపాలనవాంఛను బ్రిటీషు హిందూదేశమునందుగాని, స్వదేశసంస్థానములందుగాని నిరోధించుటకు సాధ్యపడదు.

ఇండియన్ సమావేశము ఇండియన్ సమావేశము అక్టోబరు 1-వ తేదీన లండనులో ప్రారంభమగును. మితవాదులు మొదట ఎంత అల్పహాసము జేసినను, హైందవసభ్యులీ కాన్ఫరెన్సును విడనాడరయిరి. సర్వప్రమాగా రింకను మినమీషములను తక్కించుచు దానియందు గూర్చుందురు గాబోలు! ఇండియన్ సమావేశము, తన దృష్టిని ఇండియన్ ప్రీఫరెన్సులను వాణిజ్యవద్ధతి వై నెక్కుడగ నిలుపునటుకు పండియము లేదు. ఇండియన్ ప్రీఫరెన్సువద్ధతి, ఇంగ్లండుకును, ఆఫ్రినివేశ రాజ్యములకును లాభించును గాని, హిందూదేశమునకు లాభింపనేరదు. ఇండియగాక, సామ్రాజ్యమునందు తలపెత్తి తిరుగుటకు వీలులేని హిందూదేశము, వాణిజ్య విషయములందు మాత్రము సామ్రాజ్యభిమానము నెటుల జూపగలుగును? ఇండియన్ ప్రీఫరెన్సు కొనసాగిన, హిందూదేశము ఇంగ్లండునకును కాలనీలకును ఫరకులను చౌకగ నంపవలసివచ్చును. ప్రాయముగు ధరలకు, వానియండి సరకులను కొనవలసివచ్చును. సామ్రాజ్యమునకు నెలవల సరకులు చౌకగ

దొరికనను, వానిని కొనుటకు వీలుండదు. సిడెహోహో ప్రభువుగారు, ఇండియన్ ప్రీఫరెన్సు కొనసాగువద్దతిని నిరూపించుచున్నారు. ఇండియన్ కాన్ఫరెన్సు వలన, హిందూదేశమునకు గలిగెడి నష్టమేదియో గమనించుచునే యున్నది సప్రమాగా రిండుకు బాధ్యత పహింకవలసి వచ్చును. మితవాదనాయకులు ఆత్మగౌరవమును దేశగౌరవమును కాపాడు పట్ల, ఇంకను వెనుకముందాడుటయు, అసమ్యక్తి తీర్మానముల గావించుటతో సుతృప్తిపెంచుటయు, రుగుల శోచనీయును.

క్రైస్తవులు: స్వరాజ్యోద్యమము స్వరాజ్యోద్యమమునందు దేశీయ క్రైస్తవ ప్రముఖు లుత్సాహముతో పాల్గొనుచుండుట సంతోషపదము. జార్జిబోనెఫ్, చక్రయ, మొదలగు ప్రముఖుల త్యాగములు ప్రశంసార్హములు కాని, క్రైస్తవసాంఘికు లింకను ఎక్కుడు విశిష్ట పాల్గొనవలసిం యవసరము గలదు. మతవిషయములందెట్టిభేదము లున్నను, దేశమాతను ప్రేమించుట యందు అన్ని సంఘముల నొరును అన్ని జాతులవారును అహమహామికను హేళుటధర్మము. దేశీయక్రైస్తవ ప్రముఖులగు ఆల్ ఫ్రెడ్ నందీగారు సికిందరాబాదులో ముచ్చటించుచు, క్రైస్తవులు స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు తప్పక పాటుబడివలయునని బోధించు తెంతము భావ్యముగనున్నది. గాంధీ, డక్టరు కిన్నూ, మహమ్మదాల్, సరోజినీదేవి, మొదలగు నాయకులపై తమకు గల గౌరవమును వెల్లడించి నిజక్రైస్తవధర్మమును విడనాడక సాంఘికు లెల్లరును ఇతరసంఘములవారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడవలయునని వీరుగావించిన హెచ్చరికను, క్రైస్తవులు సఫలపరుచుట యుక్తము. స్వరాజ్యరథమును కదల్చుటకు, అన్ని జాతులవారును అన్ని మతములవారును తోడ్పడినగాని, ప్రయోజనముండదు.

సానితీ వార్తలు

దెన్బాక్కు కాన్ఫరెన్సు:— దెన్బాక్కు, యా. శ్రానింగు గారు చెన్నైలోనుండు దెన్బాక్కు కాన్ఫరెన్సు నియమింపబడిరి.

చెన్నైపురి శాసనసభ సమావేశము:— నూతనముగ ఎక్కుకొడు కానకసభ కంబరునెల 26 వ తేదీ సోమ వారము 11 గంటలకు స్థాననెంటు జార్జియందలి కానకసభా భవనమున సమావేశ మయిరి ఈ వార్తలక్షణమునందు ప్రకటింపబడినది.

శిశువిద్యాలయము ఎన్నికలు:— నూతనకట్టుకొలుల ననుసరించి యేర్పడిన యూనివర్సిటీ నెలకు 16 అక్టోబరు తేదీన జరుగ ఎన్నికలకు తాత్కాలికభర్తీని నెలకొల్పి యూనివర్సిటీను పట్టపాసికావ్యులునకు ప్రాధికారం చెంగయ్యవలెననిగారు తెలియజేయుచున్నాడు.

గుంటకల్లు బెజవాడ నెక్సను:— గుంటకల్లు బెజవాడ నెక్సను రైలుమార్గము 891 మైలువర్త కంభండ్ల ప్రయాణము బద్ధమాయు ప్రయాణము జేయుటకు వీలైనది గుంటకల్లు జిల్లా ప్రాథమ నూటరిం పెండెంటు గారు తండ్రియ్యుచున్నాడు.

మద్రాసు కార్పరేషను:— భాను బహదూ హోదాసా కేమహమ్మదు అబ్దుల అజీజ్ సాహెబు బహదూ గారు మద్రాసు కార్పరేషను కోస్టిలరు ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. పి. రంగ బాధం నెట్టిగారు లావుసాహెబు జి. నెంటు పరి నాయకుగారు కార్పరేషను కోస్టిలరుగా ఎన్నికొందిరి ఈ కార్యక్రమమునందు ప్రకటింపబడినది.

హైకోర్టువార్తలు

[గౌ. న్యాయ కృష్ణమూర్తి, అజ్ఞము]

కడప జిల్లా కేసు

కడప జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి కే. పి. లక్ష్మణరావుగారి తీర్పు ప్రకారం కేసులో అప్పీలు చేయగా, ఈ కేసును న్యాయమూర్తిలు క్రిందికోర్టు తీర్పును ఖాయముచేసి అప్పీలు త్రోసివేసిరి.

క్రిందికోర్టులో కేసులు పడినవి. వారిలో 1, 2 వ వారు చనిపోయిన గురువర్షపు రామయ్య. వీరును చరి 8 మంది యువ పి. సి. 148, 149, 324 సెక్షన్లు క్రింద కేసులు పరిగణింపబడిరి.

కేసు సందర్భము లివి. గురువర్షపు రామయ్య క్రొత్త బానిసోటయందు కొంత భాగమును చాలకాలమునుండి గతి గియ్యుండెను. 31-1-1922 నాడు ఆతడు తన ఆస్తియంతయు (ప్రా. సా. 2) తన భార్య రామలక్ష్మకు వివాహాంతరమున ప్రాసించెను. 1 వ 2 వ నిందితులు ఆయా స్వంతము గురువర్షపు తమకు విక్రయించినట్లు ఒక విక్రయపత్రమును కొర్రులో దాఖలు చేసిరి ఈ విక్రయపత్రమును 1, 2 నిందితులు ప్రార్థనలూ కొర్రులో రిజిస్ట్రేషనుకు తీసికొని పోగా 2 వ ప్రా. సా. తీర్మానములను ఆ తేదీ పించిన మిదట ప్రార్థనలూ కేసు రిజిస్ట్రేషను దానిని నిరాకరించెను. కాని జిల్లా రిజిస్ట్రేషను రిజిస్ట్రు చెప్పిన విక్రయపత్రము రిజిస్ట్రేషను 2 వ ప్రా. సా. ఆ తేదీను సేవము చేయుచు కొనుమండెను నేరముపై నిందితుల కాగవాము సరిగ్గా రామలక్ష్మను ఆమె సేవగాండ్రు కేసులు, కేసులు, మున్నగు వారి నుపయోగించి కొట్టి, నిందితులలో కొందఱు గాయములయ్యెను. 1 వ నిందితునికి 4 నుండి 2, 3, 4, 5, 8, 9, ఒక్కొక్కరికి 4 నుండి 6, 7, 10 లకు 8 నుండి 10 కి క్రింద విధించబడినది.

1, 2, 8, 9 వ నిందితులు ఆమెను గంగయ్య, ఆమెదము గురువర్షపు, మూలకేసులయ్య, దూడేపల వొన్నురు గాడును హైకోర్టులో అప్పీలుచేసిరి.

హైకోర్టునుండి క్రిందికోర్టు తీర్పు ఖాయము చేయబడినది.

* * *

[గౌ. న్యాయ. రామేశం, వ్యాసేశం]

శిక్ష (త్రోసివేయబడుట)

తూర్పుతంజావూరు జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి కే. రామారావు అనునది చరిత్ర నేరముపై 10 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడిన రామయ్యపిల్ల, రత్నసుల పతిని, ఈయనను దళితులను అనుబంధ అప్పీలుచేయగా, ఆ కేసును న్యాయమూర్తి వీరి కేసు తీర్పుచెప్పిరి.

కేసు సందర్భము లివి

చరిత్ర నేరము రామారావు తూర్పు తంజావూరులో మంగి కాడి కరణము మొదటినిందితుడు గ్రామమునందు (నుండిను గ్రామములో) రెండుకడులుండెను. వీరిరువురు చెరువుకడ పక్షి మూకల సహజము చేయుచుండినందున కొంతకాలమునకు కిరికీ ఒక దొంగలపై ద్వేషము జనించెను. చనిపోయిన నాతడు తనకు ప్రాబోధకముగా నుండెనియు, తనకు తమమారు కార్యచాని యగుచుండెననియు తెలిసికొని మొదటినిందితుడు దానిని బాగుగ కొట్టి నిశ్చయించుకొనెను. మొదటినిందితుడు అందులకు రెండవ ముడు నిందితులను సహాయముగ నైకొనెను. ఇంకొకమంల వాని సహాయమును పుచ్చుకొనెను. కాని కేసు ప్రారంభము కాగానే, ఈ మంగలవాడు నిజము చెప్పబడుట అప్రవర్యమును. అందులకు ఆతడు తప్పించుకొనెను. రామారావు (చనిపోయిన యాతడు) 29-8-1922 నాడు రాత్రి తాలూకా కేంద్రముండి కచ్చుచుండెను. అప్పుడు మొదటినిందితుడు రామారావువద్దకు ఒక బయటో గట్టిగా మోదెను. 2, 3 వ నిందితులు పీకెట్టుకొని నలిపివేసిరి. అంతట 2, 3, నిందితులు రామారావును ప్రక్కన నుండు ఒక కాళులలోనికి తీసికొనిపోయి నీళ్లలో ముంచగా ఆతని ప్రాణము పోయెను. అప్పుడు ఆతడును వారు ప్రక్కననుండు నిందితులు పడవేసిరి.

ప్రాసించునను పక్షమువారు ఒక కేసును చూపి అది కరణము రామారావుది అని యనిరి. కేసును తీర్పునదిలో అక్కడక్కడ పోయియుండెను. తుదకు నాగూరు రేవుకడకు వెళ్ళిపోయెను. పోయినవాడు రామారావు కిందికి తీసికొనిపోగా ఆతడు కేసును తమమారునీడెనని గుర్తించెను. దేవానులోని భాగము లప్పటికే కిందికి మొదలుకు ముప్పిరి గుర్తించుటకు పిలువదనియు, మరణము అకస్మికముగా గలి

గదియు, చంపుటకలక గలిగినదియు నిర్ణయించుటకు పిలువదనియు, వయస్సును నిర్ణయించుటకు పిలువదనియు, వయస్సును తెలుపుటకు పిలువదనియు నాగపట్నం నీచిలు గుర్తును అభిప్రాయ మొసంగియుండెను. కాని కరణం రామారావు కేసును 27 సంవత్సరములు.

అప్పీలునందు కే. ఎస్. జయరామయ్యగారు వాదించిరి. కేసును గుర్తించుటకు పిలువదనియు, ఒక కేసు ఆతడును రామారావు కేసును, ఆతడు కేసు చనిపోయిన రామారావు కేసును పిలువదనియు-ఆతని సాక్ష్యమును దానే అకలికనక లుండెను.

ప్రభుత్వమున ఒకటి ప్రాసించుటకు ఆతడు వాదించిరి. కిందికి తమమారు కేసును గుర్తించెను. కేసును కేసు భర్తది అని రామారావు భార్యకు నిచ్చునని తెలియజేసి ఆమె తన మంగళసూత్రమును తీసివేయించెను. గ్రామములు కరణమును చంపుటకు ద్వేషించియుండిట్లు సాక్ష్యమును ఒకటి తెలిపెను.

న్యాయమూర్తిలు అప్పీలుపట్టుకొనెను వాదమును గీకరించి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచరిరి.

బండిపోటు నేరము

శిక్ష తీర్పులు

మలబారు జిల్లా మడియత్తూరులో పెరవాన్కుట్టి యింటి యందు బండిపోటునాడు చేసినందులకు కచ్చునియు మరొకరినూ తిరుగు సెషన్స్లో మేజిస్ట్రేటుచే 5 సంవత్సరముల కఠిన శిక్ష విధింపబడిన దానిపై అప్పీలుచేయగా మరొకరును జి. జి. ఆరాచమడయ్యగారు వాదించిరి.

నిందితులు ఇంకొక మేజిస్ట్రేటుచే 7 నుండి శిక్ష విధింపబడి యుండి వారి అప్పీలు నిదివరకు న్యాయ పీఠానికి చేరదలచుచు వని శిక్షను త్రోసివేసిరి. నిందితులకు పీఠము వెట్టుకొనెను కాళియను మేజిస్ట్రేటు ఇచ్చియుండెనని అప్పుడు న్యాయమూర్తిలు తలచిరి. కేసును మరల పరిశీలించెను. ఇప్పుడి 5 సంవత్సరముల శిక్షపై అప్పీలుచేయబడినది.

అప్పీలునందు, బండిపోటునాడు జరుగలేదనియు, జరిగినను కండ్లయి నెండు మొదట చెప్పిన ఫలమునకును తిరువాత చెప్పిన ఫలమునకును భేదముండెననియు వాదించబడినది. దావాయే ఆలస్యముగా చేయబడినది. ఒకమారు ఈవిషయమై నిష్పాదముగ మరలమునకు కలుపుకొనట నేరము ఆశాపించుటకే కాని బండిపోటు నేరము ఆశాపించబడలేదు. ప్రాసించునను సాక్ష్యమునందు అనేక అసందర్భములుండెను- ప్రాసించునను సాక్ష్యమును నిందితులకును విశాధమునట్లు విచిత్రముచెప్పెను. అప్పీలువాదమును న్యాయమూర్తి ల గీకరించి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచరిరి మద్రాసును తప్పించివేసిరి.

క్రిమినల్ మినిస్ట్రీయన్ పిటిషన్ 88/23

ఒక క్రిమినల్ పిటిషన్

(న్యాయమూర్తి వారి గారు)

వైకేసులో భీమవరములో క్రైస్తవ మత ప్రచారకుడుగ నున్న మ్యాదార్పుగారు భీమవరం తాలూకా పెదమెరంగు గాజులకు క్రైస్తవులను జరిగిన పి. సి. 624/21 మొదలైన కేసులు కేసు మేజిస్ట్రేటు ప్రైవేటుండి ప్రాప్తమైన చేయించుట నని దిస్మిస్సెట్టు మేజిస్ట్రేటు గారి కొర వారిచేయి యిందగా నడచు మిషనరీయర్ ఈ కేసులకు ప్రాప్తమైన చేయబడిన జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారికి తంతివార్తను ఉత్తరమును బంపిరి. అది న్యాయ పరిపాలనమునకు భంగకరమని తలచి దొంగారి మీద ఉద్భవరత్న అధికార తిరస్కారమునకు పెదమెరంగు గాజుల దొంగారి మీద కేసుకు తెప్పిరి. తాను తంజావూరు ఉత్తరము ను ప్రాసించి నిజమని ఒప్పుకొని అందులకు తుమాపణ గోరి దొంగ గారు తుమాపణ జెప్పకొన్నందున న్యాయమూర్తి కేసును తీసివేసెను.

పిటిషనుకు తీరపును కలిపింది మేజిస్ట్రేటు రాజు గారు (హైకోర్టు కేసు) వాదించిరి.

హిందూ పత్రిక

నై బాముకు రాకుండ సిపేధించబడుట

శివరాత్రి రాదు, సెప్టెంబరు 19:—నై బాములో ప్రకటించబడు 'హిందూ' పత్రిక హైదరాబాదు సంస్థానములోని రాకుండ సిపేధించుచు నై బాము ప్రభుత్వమువారు ఫర్మానా జరపించిరి. (అ. వె.)

చంగల్వరాయ నాయకరుగారి ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల-వేపేరి:—ఆగష్టు మాసములో చికిత్స గావించబడిన 10,547 రోగులలో 260 మంది మరణించియు అను. 1996 మంది క్రైస్తవులును, 246 గురు యశోవర్తను అను, 8510 మంది నూతనముగా వచ్చినవారుగలదు. ఒక్కొక్కని క్రింద దివమునకు 8, 9 సైకుమాత్రమే ఖర్చు అగు చున్నది. ఒక్కోరోజున అనుగా 80 తేదీన, వచ్చినవారి సంఖ్యయే దివసంఖ్యలలో నెక్కువగా నుండెను. వాదినంఖ్య 885.

శాసనసభ ఎన్నికలు:—న్యాయము X వోటులు వోట్లు ఇచ్చుటలనైన నియోజకవర్గాలయందు అభ్యర్థుల నియామకములు అక్టోబరు 1 వ తేదీలోగ వంపబడవలెను. ఈ నియామక ప్రక్రియలు 4 వ తేదీ న పరిశీలించవలెను. అభ్యర్థుల పేర్లపట్టిక 5 వ తేదీన ప్రకటింపబడును. ఎన్నికలు అక్టోబరు 31 వ తేదీ జరుగును. పోస్టునామ వోట్లు పంపించు నియోజక వర్గాలందు అభ్యర్థుల నియామకములు అక్టోబరు 1 వ తేదీలోగ వంపబడవలెను. ఈ నియామకములు 2 వ తేదీ పరిశీలించబడును. 8 వ తేదీన అభ్యర్థులపట్టిక ప్రకటింపబడును. ఎన్నికలు 31 వ తేదీ జరుగునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

సామాజ్య శాసనసభ ఎన్నికలు:—తిరుపతి మునిసిపల్ కేర్వెరు ఆరు టి. కె. వరసేంద్రాచార్యగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కేసు నక్షత్రములను చిత్రారు జిల్లాలకు తుమున సామాజ్య శాసనసభ అభ్యర్థి: నుండ తీర్మానించినది కుత్తికలకు పంపియుంటిని. వోటులకు ఈవిషయమై తేలువనూరా తెలిపియుంటిని కేసు అభ్యర్థి నుండుటను మానుకొన్నానని ఎరలో కొందరు అభ్యర్థులను ప్రకటించిట్లు తెలియుచున్నది కాంగ్రెసునుండి కాసంసభ బహుమార్గము ఆమోదించబడిన కేసు ఇట్లు చేసియుండును. కాని దిల్లియందు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మహాసభ వారు తీర్మానముల ననుసరించి కేసు సామాజ్య శాసనసభ అభ్యర్థి నుండుటకు తీర్మానించుకొన్నాను. అసత్యపువార్తలను వోటులకు నష్టపరుచుట ప్రార్థించుచున్నాను.

నిమేధపు టుత్తరువులు:—బర్లిను నుండి ఆంధ్ర ప్రాంత కార్యకర్తల సంఘమువారిచే ప్రకటించబడిన 11, 12 నెంబరులకు సంబంధములు, లండనులో ఆలెక్షాండ్రెస్ నందు ప్రకటింపబడిన కర్కశ్చురేడ్ నాటు గ్రంథమునకు చేరిన 16, 18, 19 భాగములు, బెలిను కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారి వారపత్రిక, దెల్లికు నును ప్రకటించబడు ఇండియన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ పత్రిక యగు నాయగడ్డ పత్రిక రెండవ వాల్యూము 12 వ నెంబరు పీటియందు 124 వ కేసుకు అనుసరించి కి క్రింద వార్తలను గురూజి ద్రోహాపూరితములగు భాగములుండుట చేసిపేధించబడినది ఈ వారపు గ జెలునందు ప్రకటించబడినది. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమునది (సాను ప్రాసిస్కో ర్ పుత్తస్త్రీలు) పసిఫిక్ కోస్టు హిందుస్తాని అసోసియేషను వారు ప్రకటించు గ్రంథములేదియు భారత దేశమునకు రాకుండని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన ఈ వారపు గ జెలునందు ప్రకటింపబడినది.

జపాను నిధి

ఆదివారము 28 వ తేదీన ఈ నిధిపై బొంబయి ఆర్థిక విమర్శగాన క్యాకెక్ చర్చలలో నిరాశములను ప్రాప్తకేసెదరు ఇతర విమర్శకుడ ఈ మర్శము ననుసరించుట తలపెడుచున్నది. ప్రతిభ్రాతరులలో తల్లి గొప్పవారగు పశులు (బకర్లు) వారు వై ప్రాము జపానీయర్ థికి 5 వేల రూపల విరాళమును కంపును 15 ఏళ్లనుండియు కంపునమునకు 400 కొట్ల రూపల మొత్తము 2 కొట్ల ప్రతిభేనులను కొనుమండెననియు, అందులకులన (బో. రు. 2, వర్తకులు, ముద్దములు మొదలగు వారికేటెట 2 కొట్ల రూపల లాభము కచ్చుచుండెననియు, జపాను నుంచి ధరకెట్టికొని ఈ దేశములో ప్రతిపండించువారిక వితరణ తాను ముగిసెనియు, జపానునకు ప్రస్తుత ముసలముకు కచ్చువుల నీ దేశములోనే ఈ నిధి మొత్తమునుండి కొనుట కేర్పాట్లు గావించవలెననియు తెలిపి.

పి. అండ్. ఓ. స్టీవర్సును ఇతర జపానీయ స్టీవర్సును జపాను సహాయార్థము పంపబడు చిన్న పార్శ్వములను ఉపకరణ, బరువు గల వస్తువులను సహాయకేటెటను జపాను ప్రభుత్వమువారి వద్దకు గొనిపోయెదను.

మార్గము వచ్చిరి. (ప్రసాదించితిమి) శ్రీమద్భక్తముని
పాపములను సంపాదించుచున్నారు.

గుంటూరులో
గాంధీశిక్షాదినము

సత్యాగ్రహులకు సన్మానము

వాదికః పుం శరే, చిమన్ లాల్ సెకల్వాడు గారు వాటా
 ౧ వాకింజియే ప్రతివాది వానిని పుచ్చుకొనెనియు,
 ౨ క క ట న ము ల వి వ య ము ని ప్పడు
 మాత్రము తీసికొని చిచ్చుచున్నారనియు, దేశక్షయమును హరి
 స్సేహితులను అడుపదము ఇగుల కక్క-వ న్యయించునని
 యు వాదింపి కేసుల యాధారమును చూపించిరి. వ్యాజ్యము
 వాయిదా వేయబడినది.

పాఠకు-విద్యార్థి

శనుక్, కవ్యాత్మగవును సూర్య ప్రజలకు బోధపరచుట
కష్ట సాధ్యము కాదని నేచెప్పగలను. మన
మాకార్యమునకు శ్రద్ధతో భూమిగనవలెను. సామ్రాజ్యసమావేశ
మునకు బోకుండుట సామ్రాజ్య వస్తుప్రకర్మనమును బహిష్కరిం
చుట, కలనరాజ్యములకు తగిన ప్రతిక్రియలను జేయుట, మలయ,
సింధుశత్రువు, చూరినను ద్వీపములకు మనవారు కలసబోకుండు
జాతుల బ్రిటిషువస్తు బహిష్కారము సాగిండుట మొదలగు
విషయములు చేయవలసిన పనులు. కుదరెడు కార్యములను

ఇప్పుట ఒక బాకలో నున్న వైద్యకాలమున్నది. తాలూకా బోర్డువానికి ద్రవ్యవసతి లేకుండ ఇప్పుట ఒక కాంపౌండ్ కనుంచి 22 వైద్య మూడులూ నున్న కాయల్ చా ముఖమున ఇచ్చుకొని ఒకే దాక్టరును నియమించుకొన్నది. ఇది జనలకు చాల అపానకాలముగా యున్నది. ఇట్టి అసౌకర్య విభాజనము ఇదివరకూ తాలూకాబోర్డుకారు తీర్మానించిన ప్రకరముగా గ్రామమునందు కూడిపరిశీల్చుటలో ఒక ఆయుర్వేదాపధికారినిను ప్రాచీనుడు మిక్కిలి అవశ్యకము.

సబర్బన్ ట్రికేమంట్.

మౌనమును మైలుమార్గమున కలిపాడ అనే గ్రామ
మధ్యగ్గర ఒక యాశ్రయమును మారు 10 మైళ్లపైనున్న ప్రకారము
అప్పుడు ఏను కొమ్ముల సమమున అరవేల శత్రులతో ఆయన
మూల కరకు వెళ్లి అప్పుడు గొలువ చేయించు కాయల
కాయలను వి. కొమ్ముల సూద చుట్టుకొలత 2 మూల
పుండరచ్చును. ఆది కందాళం లక్ష్మీపునీంహానామముగా
బొట్టి తాలూకా కొరటగ్రామమునందే వాయించునామము

అమృత తాంజనము

ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయమున దొరకు అమృత గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాషా (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటి వాచకము డిల్	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం - నాటకము 0 8 0 తారాబాంబ. శ్రీధర్మబోధిని నా. ము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1	4	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము - పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని వదల మది జనింపదు	...	1	0	0
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తీరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0. పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ వెంకటేశ్వరకంపెనీ, 860 గుంటూరు.

శ్రీబలిశేఖర్ లక్ష్మీకాంత కవరచిత

సత్యనారాయణీయ (ప్రసిద్ధనాటకము)	1-2-0
సాతాజితము (శృంగారనమ)	1-0-0
బుద్ధిచరిత్రాసము (కవిభారతము)	1-0-0
శివానందలహరి (అర్థము, పద్యములు)	1-0-0
సంపూర్ణరామాయణము	1-4-0
సంపూర్ణోత్తరరామాయణము	1-4-0
నరసింహ (కలితనాటకము)	1-4-0
మనవర్తకాత్ (Spoiled by drink)	1-0-0
మనవర్తకాత్ (కలితనాటకము)	0-12-0
అననూయ (కలితనాటకము)	0-12-0
రసపుత్రకదనము (కలితనాటకము)	1-0-0

ఇతర గ్రంథము లన్ని దొరకును ఆర్డరునుబట్టి కమిషను వర్తకులకు నుంచి కమిషను.

వెంట్రుకలే ఆందమ?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడికరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుచాడైపోవును. అంతవరకు రానీయవద్దు నేడే **కామినియానూనెను** వాడుట మొదలు పెట్టుడు (ఇది విజ్ఞప్తము చేయబడినది.)

వెంట్రుకలు కెట్టి రోగముగ్నుక, రోగి దురదృష్టవశాత్తూ, యిది విజ్ఞప్తము. వెంట్రుకలు చిట్టుట కాని, గుర్రు కాని యెందున? మీ వెంట్రుకలకు చురల యొక్కటి పెట్టెను. మును గల్గి కట్టుకలే నుండి మెరయు చుండును. ఈ కోజానా దీనిని పరిశీలించి చూడుడు. వెంట్రుకలు యెట్లుకట్టుకనునో కనిపెట్టుడు. కామినియా కలనూనెను విస్తృత సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును. నెల బట్టి 1-1 రు. మూడు రు. 2. వార్షిక ప్రత్యేకము. అన్ని వ్యాధులను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము నివారించబడుచున్నది. మీకు సువాసన ద్రవ్యము, శేక లక్షణము కావలసివచ్చును. "టెటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు. ఇది విజ్ఞప్తము చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన శుభముగలది.

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుగొలయును నల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన దానినకే చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును ఇది నుంచి అమృతాంశముగల్గి కరక అమృతాంశముగా దొరుకును. శేఖర్, నాలు మొదల:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు ఆండు కెమికలు కంపెనీ, 126 155 జమ్మామీదు, బొంబాయి.

హిందీ - తెలుగు

చాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట నిలయును నులభ తెలిసి వ్రాయబడినది. తి హల ఖచ్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, వెల 7 సంబంధిపిది ముద్రాను.

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇది మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములతో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన లవంగానూ నుండుటయేగాక, అనేకము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, స్పృహకాము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు నివర్తనములు, నీటిబొంబములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది ప్రజ్ఞాభయముకల కనిపేయును. చేలకొలిది నీసాలు నివారణ మగుచున్నది. (8851)-కి 200 మాత్రలనీసా 1-3 రు 0-4-0; దేశిక నీసాలు రు. 2-0-0. వి. పి. వార్షి ప్యాకెట్ కే నా రు 0-6-0. పి. పి. అందు కో. అయ్యుక్తమునకం, పెరిశేషి, కల్పానలల్లా. అమృతాంశములను ఈ వ్యాధి నివారణమునకు.

చాతులు - తాళములు

మం X లి క త్తు లు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే జేయబడినది. మొదలును వెంటనే ధరుల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు. వి. వెంకటేశ్వర్లు లండన్ కో. లిమిటెడ్ కట్టుకు అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలిగ్రాఫిక్ అండ్ సెన్సైట్ "ఇండియన్" పెద్దాపురం.